

370 1981

๗ 3๖๗.1

7.2

บทบาทในการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง
ตามที่คณะของผู้บริหารและครู

ปริญญานิพนธ์

ของ

ภัทราพร ศักดิ์สูง

7 ๒๓.๑. 2537

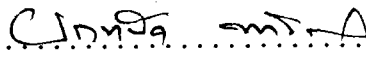
เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา

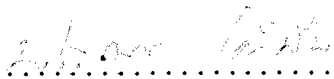
ตุลาคม 2536

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

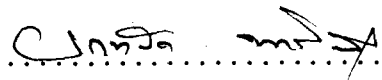
คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

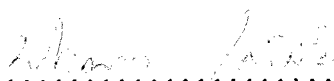
คณะกรรมการควบคุม

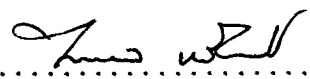
..... ประธาน
(ผศ.ประยัต หาสิตะพันธุ์)

..... กรรมการ
(ผศ.ประณต คำจิม)

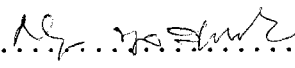
คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(ผศ.ประยัต หาสิตะพันธุ์)

..... กรรมการ
(ผศ.ประณต คำจิม)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รศ.ดร.ไพศาล หวังพานิช)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.ศิริภา พูลสุวรรณ)

วันที่ 8 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2536

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยความอนุเคราะห์อย่างยิ่งของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประหยัด หาลิตะพันธุ์ ประธานกรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจักษ์ คำจิณ กรรมการ ควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ และ รองศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล หวังพานิช ที่กรุณาเป็นกรรมการสอบปากเปล่าเพิ่มเติมได้ตรวจแก้ไข เพื่อให้ ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ พวาท พันธุ์เมฆา ที่ได้ให้ความกรุณา ช่วยเหลือแนะนำมาโดยตลอดในฐานะผู้เชี่ยวชาญ

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ทุกท่านที่ได้ให้ความกรุณาช่วยเหลือด้วยดี

ขอขอบคุณผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลางที่ได้ให้ความ อนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ภัทราพร ศักดิ์สูง

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
นโยบายเกี่ยวกับการมัธยมศึกษาในปัจจุบัน	8
บทบาทและความสัมพันธ์ของโรงเรียนมัธยมศึกษากับชุมชน	9
แนวการจัดบริการชุมชน	11
ปัญหาในการบริการชุมชน	12
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า	16
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	17
การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง	17
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	18
การเก็บรวบรวมข้อมูล	20
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	21

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	23
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	23
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	24
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	39
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	39
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	39
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	40
อภิปรายผล	42
ข้อเสนอแนะ	45
บรรณานุกรม	46
ภาคผนวก	48
ภาคผนวก 1	48
ภาคผนวก 2	57
ภาคผนวก 3	67
ประวัติผู้วิจัย	117

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารและครู แยกตามขนาดโรงเรียน	18
2	จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับกลับ	21
3	บทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทที่คาดหวังในการบริการชุมชนของโรงเรียนตามทัศนะ ของผู้บริหารและครูและผลการเปรียบเทียบ	25
4	การเปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงในการบริการชุมชนของโรงเรียนระหว่าง ทัศนะของผู้บริหารกับครู	26
5	การเปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวังในการบริการชุมชนของโรงเรียนระหว่าง ทัศนะของผู้บริหารกับครู	27
6	การเปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงในการบริการชุมชนของโรงเรียนตามทัศนะ ของผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน	28
7	การเปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงในการบริการชุมชนของโรงเรียนตามทัศนะ ของผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันเป็นรายคู่	30
8	การเปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวังในการบริการชุมชนของโรงเรียนตามทัศนะ การผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน	32
9	การเปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวังในการบริการชุมชนของโรงเรียนตามทัศนะ ของผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันเป็นรายคู่	34
10	ปัญหาในการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลางตามทัศนะของ ผู้บริหารและครู	37
11	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริการชุมชนของผู้บริหารและครู	38
12	บทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทที่คาดหวังในการบริการชุมชนของโรงเรียนตามทัศนะ ของผู้บริหารและครูและผลการเปรียบเทียบ	68
13	เปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงในการบริการชุมชนของโรงเรียนระหว่างทัศนะ ของผู้บริหารกับครู	74

14	เปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวังในการบริการชุมชนของโรงเรียนระหว่างทัศนะ ของผู้บริหารกับครู	78
15	เปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงในการบริการชุมชนของโรงเรียนตามทัศนะ ของผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน	82
16	เปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงในการบริการชุมชนของโรงเรียนตามทัศนะของ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันที่พบความแตกต่างเป็นรายคู่	91
17	เปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวังในการบริการชุมชนของโรงเรียนตามทัศนะของ ผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน	98
18	เปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวังในการบริการชุมชนของโรงเรียนที่พบความ แตกต่างเป็นรายคู่	107

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

โรงเรียนเป็นสถาบันที่สำคัญในการให้การศึกษาแก่บุคคล เพื่อให้บุคคลมีความรู้ความสามารถที่จะดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข แต่เดิมนั้นโรงเรียนค่อนข้างจะถูกปิดไว้เฉพาะบุคคลที่มีอายุอยู่ในวัยเรียนเพียงกลุ่มเดียวให้เป็นผู้มีโอกาสทางการศึกษา จากแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติที่ผ่านมาได้เน้นหนักไปทางการขยายปริมาณรับนักเรียนในระดับโรงเรียนเป็นส่วนใหญ่ แต่การศึกษาได้มิได้หยุดอยู่เพียงระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา หรือ อุดมศึกษา เท่านั้น กระบวนการศึกษาเป็นกระบวนการต่อเนื่องตลอดชีวิต เนื่องจากโรงเรียนเป็นแหล่งกลางของชุมชน เป็นที่รวมทรัพยากร และเป็นศูนย์กลางที่อาจนำไปใช้ได้ อย่างอเนกประสงค์ โรงเรียนจึงกลายเป็นสถานที่ซึ่งหลายฝ่ายพยายามใช้เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกในเรื่องต่าง ๆ (เสรี ราชโรจน์. 2531 : 169-170) ผู้บริหารโรงเรียนจึงควรกำหนดให้ครู บุคลากรอื่น ๆ ในโรงเรียนได้ปฏิบัติงานอย่างมีระบบแบบแผนที่แน่นอนพอสมควร เช่น กำหนด วัน เวลา ขอบเขตการให้บริการในด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน ตลอดจนกำหนดความรับผิดชอบที่จะต้องให้บริการของโรงเรียน บริการที่กล่าวถึงนี้ แม้จะก่อปัญหา และสร้างความยุ่งยากให้โรงเรียนอยู่บ้างก็จริงแต่โรงเรียนจำเป็นจะต้องยอมรับภาระนั้นเพราะเป็นหน้าที่และความผูกพันของโรงเรียนกับชุมชนที่ต้องมีต่อกัน

ตามแผนการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2520 ได้กำหนดความมุ่งหมายของการศึกษาไว้ว่า การศึกษาเป็นกระบวนการต่อเนื่องตลอดชีวิตอันมีจุดประสงค์เพื่อมุ่งสร้างเสริมคุณภาพของพลเมืองให้สามารถดำรงชีวิตและทำประโยชน์แก่สังคม แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปัจจุบันพุทธศักราช 2535 ได้กำหนดความมุ่งหมายของการศึกษาว่าระบบการศึกษาจะเปิดโอกาสให้บุคคลได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยอาศัยรูปแบบต่างๆ ทั้งการศึกษาที่จัดตามแนวระบบโรงเรียน การศึกษาที่เกิดจากกระบวนการเรียนรู้ในวิถีชีวิต จะเห็นว่า

การจัดการศึกษาของชาติยังได้เห็นความสำคัญของการศึกษาเป็นการศึกษาต่อเนื่อง ตลอดชีวิต เพื่อให้การดำเนินการในเรื่องนี้ให้ประสบความสำเร็จยิ่งขึ้น ได้มีการดำเนินการตามแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 7 (2535-2539) กำหนดนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนให้ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนในการจัดการศึกษาส่งเสริมให้สถานศึกษาของรัฐทุกระดับ เป็นแหล่งกลางในการพัฒนาชุมชนในด้านต่าง ๆ โดยถือการพัฒนาเป็นกระบวนการต่อเนื่องตลอดชีวิต ส่งเสริมคุณภาพของพลเมืองให้สามารถดำรงชีวิตและทำประโยชน์แก่สังคม

เพื่อสนองนโยบายของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการ ได้วางระเบียบว่าด้วยหน้าที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อพัฒนาชนบทไว้ (มิตรครู . 2525) ดังนี้

1. สอนและอบรมนักเรียน
2. สอนประชาชน
3. บริการประชาชน

ถึงแม้ระเบียบนี้จะระบุเฉพาะเพื่อพัฒนาชนบทแต่ไม่ได้หมายความว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาในเมืองไม่ต้องปฏิบัติตาม กรมสามัญศึกษาได้วางแนวทางในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาไว้ในเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในหมวดที่ 6 ว่าด้วยโรงเรียนกับชุมชนให้ถือเป็นหน้าที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่จะต้องมีความสัมพันธ์กับชุมชน โดยให้บริการชุมชน (กรมสามัญศึกษา . 2532 : 55-59)

✓ การดำเนินการตามนโยบายของกรมสามัญศึกษา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายนี้ได้จะขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม สภาพที่ตั้ง สภาพท้องถิ่น และขนาดของโรงเรียน ในการจัดกิจกรรมและเลือกกิจกรรม โรงเรียนมัธยมศึกษาในชนบทจะทำได้ง่ายกว่าเพราะสามารถจัดกิจกรรมบริการชุมชนได้หลายรูปแบบ ส่วนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครมีข้อจำกัดในการดำเนินการหลายประการ ทำให้การดำเนินการด้านนี้ไม่บรรลุเป้าหมายเท่าที่ควร

ดังนั้นถ้าหากได้มีการศึกษาบทบาทในการบริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ส่วนกลาง สังกัดกรมสามัญศึกษา ว่าได้มีบทบาทอย่างไรก็จะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารและครู และผู้เกี่ยวข้องในด้านการศึกษาในอันที่จะปรับปรุง หรือพัฒนาทางด้านการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง สังกัดกรมสามัญศึกษา ได้ดีกว่าเดิมทำให้

ผู้วิจัยต้องการศึกษาบทบาทในการบริการชุมชนของโรงเรียนตามขนาดของโรงเรียน เพราะขนาดของโรงเรียนน่าจะเป็นปัจจัยที่สำคัญในการจัดบริการชุมชน เนื่องจากโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันอาจมีความพร้อมแตกต่างกัน ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจว่าโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันจะมีบทบาทในการบริการชุมชนต่างกันหรือไม่ โดยจะศึกษาจากทัศนะของผู้บริหารและครูสำหรับบทบาทในการบริการชุมชนของโรงเรียนที่จะศึกษาใน 2 ลักษณะ คือ บทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวัง

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงและที่คาดหวังในการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง สังกัดกรมสามัญศึกษาของผู้บริหารและครู
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงในการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง สังกัดกรมสามัญศึกษา ระหว่างทัศนะของผู้บริหารกับครู
3. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวังในการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง สังกัดกรมสามัญศึกษา ระหว่างทัศนะของผู้บริหารกับครู
4. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงในการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง สังกัดกรมสามัญศึกษาของผู้บริหารและครู ตามขนาดของโรงเรียน
5. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวังในการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง สังกัดกรมสามัญศึกษาของผู้บริหารและครู ตามขนาดของโรงเรียน
6. เพื่อศึกษาปัญหาในการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง สังกัดกรมสามัญศึกษา

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารและครูของโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง สังกัดกรมสามัญศึกษา จะได้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผน การจัดโครงการหรือกิจกรรมในการบริการชุมชน เป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงการปฏิบัติงานด้านบริการชุมชนแก่โรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง สังกัดกรมสามัญศึกษา ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ขอบเขตของเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้ได้ศึกษาบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังในการบริการชุมชน ตามทัศนะของผู้บริหารและครู ซึ่งจะบริการชุมชนใน 6 ด้าน คือ

- 1.1 ด้านบริการข่าวสาร
- 1.2 ด้านส่งเสริมสุขภาพอนามัย
- 1.3 ด้านบริการนันทนาการ
- 1.4 ด้านบริการอาคารสถานที่วัสดุอุปกรณ์
- 1.5 ด้านบริการวิชาการ
- 1.6 ด้านส่งเสริมอาชีพ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือ ผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง สังกัดกรมสามัญศึกษา ในปีการศึกษา 2534 จำนวน 15,344 คน จาก 106 โรงเรียน ซึ่งประกอบด้วยครูที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นหัวหน้างาน ซึ่งเกี่ยวข้องในการบริการชุมชน 8 ประเภท คือ

- 2.1.1 ครูพยาบาล
- 2.1.2 ครูโสตทัศนศึกษา
- 2.1.3 ครูกิจกรรม
- 2.1.4 ครูเกษตรกรรม
- 2.1.5 ครูแนะแนว
- 2.1.6 ครูประชาสัมพันธ์
- 2.1.7 ครูสหกรรม
- 2.1.8 ครูบรรณารักษ์

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2534 จาก 106 โรงเรียน จำแนกเป็นผู้บริหารจำนวน 530 คน และครูจำนวน 688 คน โดยวิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดของโรงเรียน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ คือ

3.1.1 สถานภาพ

3.1.1.1 ผู้บริหาร

3.1.1.2 ครู

3.1.2 ขนาดของโรงเรียนแบ่งเป็น 3 ขนาด คือ

3.1.2.1 โรงเรียนขนาดกลางมีจำนวนนักเรียนตั้งแต่

1 - 1,499 คน

3.1.2.2 โรงเรียนขนาดใหญ่มีนักเรียนตั้งแต่ 1,500 -

2,499 คน

3.1.2.3 โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีนักเรียนตั้งแต่ 2,500 คน

ขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ บทบาทในการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา

ส่วนกลาง สังกัดกรมสามัญศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครู ซึ่งมี 2 บทบาท คือ

3.2.1 บทบาทที่เป็นจริง

3.2.2 บทบาทที่คาดหวัง

ซึ่งจะจำแนกเป็น 6 ด้าน คือ

1. การบริการข่าวสาร

2. การส่งเสริมสุขภาพอนามัย

3. การบริการนันทนาการ

4. การบริการอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์

5. การบริการวิชาการ

6. การส่งเสริมอาชีพ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. บทบาทในการบริการชุมชน หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่หรือการแสดงออกในการจัดกิจกรรม ซึ่งเป็นการบริการและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในท้องถิ่นตามสภาพที่เป็นจริงและที่คาดหวังโดยแบ่งออกเป็น 6 ด้าน คือ

- 1.1 การบริการข่าวสาร
- 1.2 การส่งเสริมสุขภาพอนามัย
- 1.3 การบริการนันทนาการ
- 1.4 การบริการอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์
- 1.5 การบริการวิชาการ
- 1.6 การส่งเสริมอาชีพ

2. บทบาทในการบริการชุมชนที่เป็นจริง หมายถึง สิ่งที่ได้กระทำจริงในปัจจุบัน ซึ่งเป็นสิ่งที่ปรากฏให้เห็น

3. บทบาทในการบริการชุมชนที่คาดหวัง หมายถึง สภาพที่ผู้บริหารและครูที่เกี่ยวข้องในการบริการชุมชนมีความประสงค์จะให้เป็นไปได้หรือคิดว่าควรเป็นในเรื่องการบริการชุมชน

4. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลางสังกัดกรมสามัญศึกษา ซึ่งปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2534 ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน หรืออาจารย์ใหญ่ และผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายต่าง ๆ 4 ฝ่าย คือ

- 4.1 ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายวิชาการ
- 4.2 ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายธุรการ
- 4.3 ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายปกครอง
- 4.4 ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายบริการ

5. ครู หมายถึง หัวหน้างานที่ปฏิบัติการสอนที่เกี่ยวข้องในการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง สังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 8 ประเภท คือ

- 5.1 ครูพยาบาล
- 5.2 ครูโสตทัศนศึกษา
- 5.3 ครูกิจกรรม
- 5.4 ครูเกษตรกรรม
- 5.5 ครูแนะแนว
- 5.6 ครูประชาสัมพันธ์
- 5.7 ครูคหกรรม
- 5.8 ครูบรรณารักษ์

6. ทักษะ หมายถึง ความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทในการบริการชุมชน ซึ่งมีบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวัง

7. โรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ตามทำเนียบของการแผนงาน กรมสามัญศึกษาพุทธศักราช 2534 มีจำนวน 106 โรงเรียน

8. ขนาดของโรงเรียน หมายถึง การกำหนดประเภทของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยอาศัยจำนวนนักเรียนเป็นเกณฑ์ เพื่อความเหมาะสมในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะศึกษาโรงเรียน 3 ขนาด คือ

- 8.1 โรงเรียนขนาดกลาง มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1 - 1,499 คน
- 8.2 โรงเรียนขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,500 - 2,499 คน
- 8.3 โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 2,500 คนขึ้นไป

ตามทำเนียบกรมสามัญศึกษาแบ่งขนาดของโรงเรียนมัธยมศึกษาไว้ 4 ขนาด ซึ่งมีโรงเรียนขนาดเล็ก มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1 - 499 คน อยู่เพียง 4 โรงเรียนเท่านั้น ดังนั้นในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงนำโรงเรียนขนาดเล็กไปรวมไว้กับโรงเรียนขนาดกลาง

บทที่ 2

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับบทบาทในการบริการชุมชนตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

1. นโยบายเกี่ยวกับการมัธยมศึกษา ในปัจจุบัน
2. บทบาทและความสัมพันธ์ของโรงเรียนมัธยมศึกษากับชุมชน
3. แนวการจัดบริการชุมชน
4. ปัญหาในการบริการชุมชน
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นโยบายที่เกี่ยวกับการมัธยมศึกษา ในปัจจุบัน

เพื่อให้การจัดการศึกษาระดับมัศึกษาดำเนินตามนโยบายการจัดการศึกษาของชาติ กรมสามัญศึกษาได้รับนโยบายมาปฏิบัติ โดยให้โรงเรียนต่าง ๆ ที่สังกัดกรมสามัญศึกษาได้จัดการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมาย ในการศึกษา ค้นคว้าครั้งนี้ได้ศึกษานโยบายที่เกี่ยวข้องกับการมัธยมศึกษา ดังนี้

แผนการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2535 ได้กำหนดนโยบายไว้ว่า จัดระบบเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสได้เรียนรู้อย่างกว้างขวางและต่อเนื่องตลอดชีวิต ซึ่งเป็นการวางแผนให้ประชาชนทุกคนสามารถศึกษาเล่าเรียนได้จากแหล่งความรู้หรือแหล่งอื่น ๆ อาจจะเป็นการเรียนรู้ด้วยตัวเองจากประสบการณ์

กรมสามัญศึกษาได้กำหนดนโยบายจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยให้โรงเรียนมัศึกษานับสนุนและส่งเสริมประสานสัมพันธ์กับแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ โดยจัดกิจกรรมบริการชุมชนร่วมกับชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ

ในด้านการบริการชุมชนบทบาทของโรงเรียนมัธยมศึกษามีความสัมพันธ์กับชุมชน กรมสามัญศึกษาได้เน้นการบริการชุมชนไว้ 6 ด้าน (กรมสามัญศึกษา. 2532 : 59-61) ดังนี้

1. การบริการข่าวสาร โดยใช้ข้อมูลความรู้ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับสังคม
2. การส่งเสริมสุขภาพอนามัย โดยให้ความรู้ด้านอนามัย بهداشتสุขภาพ การประสานงานกับหน่วยสาธารณสุข
3. การบริการนันทนาการ หมายถึงการจัดกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินและผ่อนคลายความตึงเครียด เช่น การแข่งขันกีฬาการแสดงการละเล่นต่าง ๆ
4. การบริการอาคารสถานที่วัสดุอุปกรณ์ ได้แก่ การให้ยืมวัสดุอุปกรณ์ และการอำนวยความสะดวกด้านอาคารสถานที่ เช่น การให้ยืมสถานที่จัดงานมงคลสมรส หรือจัดงานสังสรรค์ของสมาคมศิษย์เก่าหรือของชุมชน เป็นต้น
5. การบริการด้านวิชาการ ได้แก่ การจัดกิจกรรม การจัดนิทรรศการ การให้ข้อมูลข่าวสารทางวิชาการสาขาต่าง ๆ
6. การบริการด้านส่งเสริมอาชีพ หมายถึง การให้ความรู้ด้านอาชีพ โดยการจัดกิจกรรมและจัดนิทรรศการส่งเสริมอาชีพ ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ความรู้และแนะนำด้านอาชีพอิสระต่าง ๆ แก่ชุมชน

เมื่อกรมสามัญได้วางแนวปฏิบัติในการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาไว้ ทำให้โรงเรียนกับชุมชนมีความสัมพันธ์กันดีขึ้น โรงเรียนจึงมีบทบาทร่วมพัฒนาชุมชนช่วยเหลือชุมชน ชุมชนได้รับประโยชน์จากโรงเรียนและในเวลาเดียวกันชุมชนก็เข้ามามีบทบาทช่วยเหลือโรงเรียนและพัฒนาโรงเรียนด้วย เพื่อให้โรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วประเทศเป็นโรงเรียนชุมชน

บทบาทและความสัมพันธ์ของโรงเรียนมัธยมศึกษากับชุมชน

การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมีหลายทาง แต่ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะศึกษาบทบาทและความสัมพันธ์ของโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลางสังกัดกรมสามัญศึกษาดังต่อไปนี้

บทบาทของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีความสำคัญต่อการปฏิบัติภารกิจกำหนดพฤติกรรมให้ต้องดำเนินการอาจแบ่งพฤติกรรมที่สืบเนื่องจากบทบาทเป็น 2 ลักษณะคือ พฤติกรรมที่พึงกระทำหลีกเลี่ยงไม่ได้ อาจจะเป็นไปโดยตำแหน่งหรือระบบพฤติกรรมที่อาจพึงกระทำ ซึ่งขึ้นอยู่กับโอกาสทางเลือกของบุคคลนั้น (Battern T.R. 1959 : 141 - 152) จำแนกได้ 3 ประการ คือ

1. บทบาทตามเงื่อนไข (Role prescription) หมายถึง รูปแบบหรือพฤติกรรมที่บุคคลหรือหน่วยงานจะต้องกระทำตามบทบาทที่ได้รับ
2. บทบาทที่เป็นจริง (Role description) หมายถึง พฤติกรรมที่เป็นจริงซึ่งบุคคลหรือหน่วยงานได้กระทำไปแล้วตามบทบาทที่ได้รับ
3. บทบาทที่คาดหวัง (Role expectation) หมายถึง พฤติกรรมที่คาดหวังไว้ว่าบุคคลหรือหน่วยงานควรจะปฏิบัติตามบทบาทที่ได้รับ

บทบาทของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีความสำคัญต่อการปฏิบัติภารกิจในการสนองความต้องการพื้นฐานของมนุษย์เกี่ยวกับการศึกษาเพื่อยกระดับความเป็นอยู่ โรงเรียนจึงมีบทบาทในการเสริมสร้างการศึกษาปัจจุบันให้เป็นการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิต

ดังนั้นบทบาทของโรงเรียนกับชุมชนมีความสำคัญตลอดมา ซึ่งถือว่าโรงเรียนเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ตั้งขึ้นโดยภาษีอากรของประชาชน และเงินที่ประชาชนบริจาคย่อมถือได้ว่าเป็นโรงเรียนของชุมชนเพื่อชุมชน การใช้โรงเรียนเพื่อชุมชนมีวิธีการต่าง ๆ กัน แต่วิธีที่โรงเรียนมัธยมศึกษาใช้อยู่มี 2 วิธี คือ วิธีเชื่อมโดยให้นักเรียนนำความรู้ไปถ่ายทอดให้ผู้ปกครองที่บ้าน และวิธีคู่โดยครูและนักเรียนไปให้ความรู้และพัฒนาชุมชนร่วมกับชุมชน นักการศึกษาได้กล่าวถึงบทบาทและความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชนไว้หลายทัศนะ ดังต่อไปนี้

ก่อ สวัสดิพิพาณิชย์ (2524 : 1-4) ได้กล่าวถึงบทบาทความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชนไว้หลายประการดังนี้

1. โรงเรียนจะต้องเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนและต้องให้บริการชุมชน โดยโรงเรียนจัดลำดับความสำคัญว่าโรงเรียนจะให้บริการกลุ่มใดก่อนนอกเหนือจากนักเรียน เช่น กลุ่มผู้ใหญ่ที่ประกอบอาชีพแล้ว หรือกลุ่มเยาวชนในวัยเรียนไม่มีโอกาสเข้าโรงเรียน
2. โรงเรียนจะจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนนั้น อาจใช้ทรัพยากรของชุมชนได้ เนื่องจากกรมสามัญและการศึกษานอกโรงเรียนไม่อาจสนับสนุนทางการเงินได้ทั้งหมด ทั้งนี้จะต้องพิจารณาในเรื่องระเบียบให้รัดกุม

3. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมเผยแพร่วัฒนธรรมควบคู่ไปกับการเผยแพร่วิชาการเกี่ยวกับการประกอบอาชีพในการบริการชุมชน

4. การจัดทดลองวิชาการของโรงเรียนถ้าได้ผลก็นำไปเผยแพร่แก่ประชาชนต่อไป
 ปรีชา คัมภีรภรณ์ (2528 : 112-117) ได้กล่าวถึง บทบาทของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนในฐานะเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชน เนื่องจากชุมชนส่วนใหญ่อยู่ในชนบทหรือชานเมืองและอยู่อย่างกระจัดกระจาย โอกาสที่จะได้รับความรู้และวิทยาการใหม่จึงมีน้อย โรงเรียนจึงควรมีบทบาทดังนี้

1. ศูนย์ร่วมข่าวสาร นอกจากจะให้ข่าวสารแก่ชุมชนแล้ว โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้รับข่าวสารในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การเปิดห้องสมุดให้ชุมชนได้ใช้ การจัดที่อ่านหนังสือสำหรับชุมชน ออกวารสารของโรงเรียน เป็นต้น

2. ศูนย์ความรู้เกี่ยวกับด้านอาชีพ โดยการเปิดอบรมให้ความรู้ด้านอาชีพ หรือทำหน้าที่เป็นหน่วยประสานงานการให้บริการด้านสถานที่หรือเครื่องมือในการฝึกอบรม

โรงเรียนจะดำเนินการเกี่ยวกับการให้บริการชุมชนได้ดังนี้ โรงเรียนจะมีการปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันจึงจะทำให้เกิดความสัมพันธ์กัน ในเบื้องต้นและจะเป็นผลสืบเนื่องต่อไปในการให้ความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน กิจกรรมที่นำไปสู่ความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียน ศิษย์เก่า ผู้ปกครองนักเรียน เช่น แจกข่าวสารผลการเรียนของนักเรียนไปให้ผู้ปกครองครูออกไปเยี่ยมบ้านนักเรียน โรงเรียนดำเนินการจัดตั้งสมาคมผู้ปกครองและครู เพื่อจะได้ให้ช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

แนวการจัดบริการชุมชน

กิจกรรมเป็นสื่อกลางที่ทำให้ครูได้ใกล้ชิดกับเด็กผู้ปกครองและบุคคล ในชุมชนเป็นการถ่ายทอดความรู้ตลอดจนปลูกฝังนิสัยที่ดีงามแก่เด็ก ซึ่งเด็กจะนำเอาสิ่งดีงามไปประพฤติปฏิบัติเป็นตัวอย่างแก่สังคมและชุมชนที่อาศัยอยู่ การจัดกิจกรรมบริการชุมชนของโรงเรียนนั้นสามารถดำเนินการได้หลายทาง การจัดกิจกรรมบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา มี 2 ลักษณะ ดังนี้

1. ลักษณะชุมชนเข้าสู่โรงเรียนในแง่ของการดึงชุมชนเข้ามาอาจจะจัดกิจกรรมเพื่อกระตุ้นท้องถิ่น ในโครงการเยี่ยมโรงเรียน เช่น จัดนิทรรศการ จัดละครให้โรงเรียนได้แสดง ตลาดนัดผลผลิตสหกรณ์โรงเรียน

2. ลักษณะโรงเรียนออกสู่ชุมชน ซึ่งหลายโรงเรียนกำลังทำอยู่สามารถช่วยท้องถิ่นในแง่การแนะนำในเรื่องความรู้ต่าง ๆ ร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ เช่น ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน จัดกลุ่มสนใจต่าง ๆ (บรรจง พงศ์ศาสตร์. 2521 : 12)

ปัญหาในการบริการชุมชน

ความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในการบริการชุมชนนั้นย่อมมีข้อปัญหาและอุปสรรคมากมายหลายอย่างที่ทางโรงเรียนมิได้ศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครนำไปศึกษาหาทางแก้ไขข้อปัญหา เพื่อให้การบริการชุมชนดำเนินการสำเร็จตามเป้าหมาย

สรุปปัญหาและอุปสรรคการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน 2 ประการ (คณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ. 2520 : 58) ดังนี้

1. ปัญหาที่เกิดจากโรงเรียน

1.1 ระเบียบข้อบังคับของทางราชการเป็นอุปสรรคต่อการต้องการของชุมชน

1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมีน้อยกว่าที่ควร ซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากครูไม่มีโอกาสได้ไปคลุกคลีกับชุมชน โรงเรียนไม่เปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมและใช้ทรัพยากรของโรงเรียนและโรงเรียนขาดวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้บริการชุมชน

1.3 ประชาชนในชุมชนขาดความศรัทธาในตัวผู้บริหารและครูวางตัวไม่เหมาะสมขาดความเอาใจใส่ต่อหน้าที่รับผิดชอบ

1.4 โรงเรียนขาดแหล่งทรัพยากรท้องถิ่น เนื่องจากตั้งอยู่ในที่ห่างไกลขาดบุคลากรที่มีความรู้และประสบการณ์ โรงเรียนขาดปัจจัยที่จะเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อชุมชน และไม่รู้จักใช้ทรัพยากรที่มีอยู่

2. ปัญหาที่เกิดจากชุมชน

- 2.1 ประชาชนในชุมชนส่วนมากไม่เห็นคุณค่าทางการศึกษา
- 2.2 ชุมชนเข้าใจว่างานพัฒนาโรงเรียนเป็นหน้าที่ของรัฐเท่านั้น
- 2.3 สิ่งแวดล้อมของชุมชนรอบ ๆ โรงเรียนเสื่อมโทรม

ยังมีนักการศึกษาได้กล่าวถึงปัญหาในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้อีก ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลเอกสารของทางราชการ ดังนี้

อมรชัย ตันติเมธ (2524 : 5-5) ได้พบปัญหาในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ดังนี้

1. โรงเรียนขาดประชาสัมพันธ์ที่ดีทำให้ประชาชนไม่ทราบความเคลื่อนไหวของโรงเรียน ไม่เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน
2. ครูใหญ่ไม่สามารถแบ่งเวลาให้ถูกส่วนในเรื่องชุมชนกับงานของโรงเรียน
3. โรงเรียนส่วนมากไม่ได้คิดถึงความสำเร็จทางด้านการจัดกิจกรรมให้กับประชาชนเลย แต่ถ้าโรงเรียนมีเรื่องจะขอความร่วมมือจากชุมชนแล้วจึงได้ติดต่อไปยังชุมชนในกลุ่มต่าง ๆ ทำให้ประชาชนเบื่อกว่าไม่อยากมาโรงเรียนเพราะมาแล้วโรงเรียนอาจรับงานในเรื่องการบริจาคเงิน

ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้นทำให้การดำเนินการจัดกิจกรรมบริการชุมชนพบอุปสรรคอยู่มากมาย ทำให้ผู้บริหารโรงเรียนไม่กล้าตัดสินใจนำทรัพยากรของทางราชการไปใช้ในการบริการชุมชน ทำให้ชุมชนขาดความศรัทธาและไม่ให้ความร่วมมือ ข้อมูลที่พบจะนำไปพัฒนาปรับปรุงและแก้ไขปัญหาในการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้จัดกิจกรรมในการบริการชุมชนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับบทบาทในการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครได้ศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องและงานวิจัยที่ใกล้เคียง ซึ่งอาจนำมาเปรียบเทียบได้ดังนี้

1. บทบาทในการบริการชุมชนของโรงเรียน

จากการวิจัยของ ณรงค์ แผ้วพลสงค์ (2529 : 112-117) ได้ศึกษาการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนประถมศึกษาในเขตการศึกษา 11 ในทัศนะครูพบว่า การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนอยู่ในระดับสูง เนื่องจากโรงเรียนเป็นศูนย์กลางของชุมชน ฉะนั้นโอกาสที่โรงเรียนจะได้เข้าร่วมกิจกรรมชุมชนย่อมมีอยู่เสมอ นอกจากนั้นยังพบว่าโรงเรียนประถมศึกษาที่ตั้งอยู่ในชุมชนเมืองจะสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนได้ดีกว่าโรงเรียนในชุมชนชนบท เนื่องจากโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในชุมชนมีความพร้อมด้านต่าง ๆ เช่น บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ ดีกว่าและขนาดของโรงเรียนที่ต่างกันจะทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนแตกต่างกัน

ณรงค์ กาญจนานนท์ (2527 : 51-58) พบว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีพฤติกรรมด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนแตกต่างกัน เนื่องจากการบริหารโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนนับได้ว่าเป็นบุคคลสำคัญที่จะทำให้การบริหารงานภายในโรงเรียนดำเนินไปด้วยความราบรื่นและบรรลุถึงเป้าหมายของการจัดการศึกษาที่กำหนดไว้ งานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนก็เช่นเดียวกันจะบรรลุเป้าหมายเพียงใดนั้นก็ขึ้นอยู่กับผู้บริหารโรงเรียนเป็นสำคัญ

ฮาร์เนต (Harnett. 1975 : 5-8) ได้พบว่าชุมชนกับโรงเรียนได้มีการจัดกิจกรรมบริการชุมชนบ่อย ๆ ครึ่งจะทำให้โรงเรียนมีความสัมพันธ์และเข้าถึงประชาชนมากขึ้นและควรชี้แหล่งวิทยาการในชุมชนให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของเด็ก สร้างความสัมพันธ์ โดยอาศัยเด็กเป็นสื่อ เช่น ส่งไปศึกษางาน นอกจากนั้นอาจจัดกิจกรรมบริการสังคม เช่น ช่วยกันทำความสะอาดถนน หรือที่สาธารณะ เป็นต้น

โซร์เบลโล. (Sorbelllo. 1978 : 598-A) ได้ศึกษาบทบาทของผู้ปกครองกับนักเรียนในด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังตามทัศนะของครูประถมศึกษา ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา และผู้ปกครองนักเรียนที่ไม่ใช่โรงเรียนประถมศึกษา ปรากฏว่า

กลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มมีความเห็นว่าผู้ปกครองนักเรียนมีความเกี่ยวข้องกับโรงเรียนในระดับน้อย มีแนวคิดของทุกกลุ่มเสนอให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการเลือกหนังสือเรียน การจัดหลักสูตร การประเมินผลครู ระเบียบวินัยของโรงเรียน คณะครูและผู้บริหารมีความเห็นว่าผู้ปกครองไม่ควรเกี่ยวข้องกับโรงเรียนในส่วนที่ผู้ปกครองไม่มีความรู้พอและแน่ใจ ในกลุ่มที่ไม่ใช่ผู้ปกครองไม่เห็นด้วยที่ผู้ปกครองจะกระตือรือร้นและรับผิดชอบน้อย

ดังนั้นในการจัดกิจกรรมบริการชุมชนนั้น โรงเรียนจะต้องมีบทบาทและสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน ให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมบริการชุมชนจะทำให้เกิดประโยชน์ทั้งโรงเรียนและชุมชน

2. บทบาทของโรงเรียนกับการบริการชุมชน

กรมสามัญได้วางหลักเกณฑ์ในการประเมินโรงเรียนมัธยมศึกษาจากรายงานผลการประเมินมาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษาพุทธศักราช 2533 (กรมสามัญศึกษา. 2533) ได้สรุปผลการวิเคราะห์คุณภาพของโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลางไว้ว่า โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง ถึงแม้จะมีลักษณะคล้ายกับโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ ในด้านอุปกรณ์ วัสดุอุปกรณ์ การเงิน กลไกการบริหารโรงเรียนและงานบริการโรงเรียน แต่ด้านคุณภาพ ค่อนข้างกว่าและที่เห็นความแตกต่างได้ชัดคือ ด้านอาคารสถานที่ และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน ซึ่งโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางน้อยกว่า

จากรายงานผลการประเมินผลมาตรฐานโรงเรียนจะพบว่าขนาดของโรงเรียนมีความแตกต่างกัน ความพร้อมและปัจจัยภายในของโรงเรียนขนาดต่างกัน ย่อมจะมีความพร้อมและสิ่งอำนวยความสะดวกในการบริการชุมชนแตกต่างกันออกไป ทั้งในด้านบุคลากรงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ ข้อมูลที่พบจะได้นำไปปรับปรุงพัฒนาให้โรงเรียนในขนาดต่าง ๆ ได้นำไปปรับปรุงในด้านการบริการชุมชนให้ดียิ่งขึ้น

3. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในการบริการชุมชน

จากการวิจัยของ อีระชัย บุณยโชติและคณะ (สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. 2525) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาล และองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคกลางเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการบริหารของผู้บริหารโรงเรียน ปรากฏว่าทั้งผู้บริหารและครูให้ความเห็นสอดคล้องต้องกันว่าควรส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

ในด้านความคิดเห็นของผู้บริหารและครู จะมีความคิดเห็นที่ต้องการบริการชุมชนให้ผู้ปกครองได้มาใกล้ชิดกับโรงเรียน โดยเข้ามาแสดงความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมร่วมกัน

4. ปัญหาในการบริการชุมชน

ณลรัตน์ สุคนธรส (บทสรุปผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เล่ม 1. 2525) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาของโรงเรียนชุมชนในเขตการศึกษา 12 ผลการวิจัยสรุปได้ว่า การบริการชุมชนเกี่ยวกับสถานที่และอุปกรณ์ ประชาชนส่วนใหญ่มาใช้บริการเกี่ยวกับการศึกษามากที่สุด ได้แก่ เก้าอี้ เครื่องพิมพ์ดีด เครื่องครัวมีประชาชนมาใช้บริการเกี่ยวกับการศึกษา และมีบางโรงเรียนเท่านั้นที่เปิดการสอนการศึกษาผู้ใหญ่ระดับ 3 - 4 และการศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพ

ในการจัดบริการเพื่อสนองความต้องการของชุมชนนั้นโรงเรียนส่วนใหญ่ยังไม่พร้อมที่จะบริการชุมชน จะบริการได้เฉพาะด้านอาคารสถานที่และเครื่องใช้สอยบางอย่างที่มีอยู่ในโรงเรียนเท่านั้น บริการด้านอื่น ๆ มีน้อย

สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. บทบาทที่เป็นจริงและที่คาดหวังในการบริการชุมชนของโรงเรียนระหว่างผู้บริหารและครูแตกต่างกัน
2. บทบาทที่เป็นจริงในการบริการชุมชนของโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารกับครูแตกต่างกัน
3. บทบาทที่คาดหวังในการบริการชุมชนของโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารกับครูแตกต่างกัน
4. บทบาทที่เป็นจริงในการบริการชุมชนของโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันจะแตกต่างกัน
5. บทบาทที่คาดหวังในการบริการชุมชนของโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันจะแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ดำเนินการตามลำดับขั้นดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้เป็นผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง สังกัดกรมสามัญศึกษา ปีการศึกษา 2534 จำนวน 530 คน และครูที่ปฏิบัติการกิจเกี่ยวข้องในการบริการชุมชนจำนวน 15,344 คน จาก 106 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้เป็นผู้บริหารและครูของโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง ที่ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2534 จาก 106 โรงเรียน แบ่งเป็นผู้บริหารโรงเรียนละ 5 คน รวม 530 คน และครูหัวหน้างานที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริการชุมชนโรงเรียนละ 8 คน รวม 688 คน ดังรายละเอียดในตาราง 1

ตาราง 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารโรงเรียนและครูแยกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดของโรงเรียน	ประชากร		กลุ่มตัวอย่าง		รวม จำนวน ตัวอย่าง
	ผู้บริหาร	ครู	ผู้บริหาร	ครู	
กลาง	55	1,298	55	72	127
ใหญ่	290	8,410	290	376	666
ใหญ่พิเศษ	185	5,636	185	240	425
รวม	530	15,344	530	688	1,218

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือดังนี้

1. กำหนดขอบเขตและเนื้อหาที่จะสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมตัวแปร
2. ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. รวบรวมรายละเอียดจาก ข้อ 1 และข้อ 2 เขียนเป็นแบบสอบถามซึ่งมี 3 ตอน

คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบและโรงเรียน
เป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่สนใจเกี่ยวกับบทบาทในการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลางตามสภาพที่คาดหวังและสภาพที่เป็นจริง ลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ ปฏิบัติมากที่สุด ปฏิบัติมาก ปฏิบัติปานกลาง ปฏิบัติน้อย ปฏิบัติน้อยที่สุด มีคำถาม 40 ข้อ เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการบริการและให้ความร่วมมือของโรงเรียนต่อชุมชน แบ่งเป็น 6 ด้าน คือ

1. การบริการข่าวสาร	5 ข้อ
2. การส่งเสริมสุขภาพอนามัย	12 ข้อ
3. การบริการนันทนาการ	4 ข้อ
4. การบริการอาคารสถานที่วัสดุอุปกรณ์	8 ข้อ
5. การบริการทางวิชาการ	7 ข้อ
6. การส่งเสริมอาชีพ	4 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมในการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ เป็นปัญหามากที่สุด เป็นปัญหามาก เป็นปัญหามากปานกลาง เป็นปัญหาน้อย เป็นปัญหาน้อยที่สุด หรือไม่มีปัญหา มีคำถาม 11 ข้อ และตอนท้ายเป็นคำถามแบบปลายเปิดสำหรับผู้ตอบแบบสอบถามที่จะเสนอแนะบทบาทอื่น ๆ เพิ่มเติม

4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วให้ประธานและกรรมการควบคุมปริมาณนิพนธ์ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อคำถาม ได้รับคำแนะนำให้ปรับแก้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมบางข้อ และถ้อยคำสำนวนที่ใช้ในแบบสอบถามบางส่วน

5. นำแบบสอบถามที่สร้างมาแก้ไขแล้วจึงนำทดลองใช้กับผู้บริหารและครูที่เกี่ยวข้องในการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง จำนวน 25 คน เพื่อทดสอบความเข้าใจในข้อคำถามและความสมบูรณ์ของข้อคำถาม

6. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามรวมทั้งฉบับโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.972

7. ตรวจรายละเอียดและปรับปรุงแบบสอบถามแล้วนำไปให้ประธานและกรรมการควบคุมปริมาณนิพนธ์ตรวจสอบอีกครั้งหนึ่งก่อนนำไปสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง ประธานและ

กรรมการเห็นว่าข้อคำถามครอบคลุมเนื้อหาที่มีความเหมาะสมดีแล้ว ให้นำไปสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยติดต่อบัณฑิตวิทยาลัยให้ออกหนังสือถึงอธิบดีกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียนและครูโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง จำนวน 106 โรงเรียน
2. ผู้วิจัยได้ทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยไปติดต่อกรมสามัญศึกษา เพื่อขอให้กรมสามัญศึกษาออกหนังสือถึงผู้บริหารโรงเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง เพื่อขอความร่วมมือให้ผู้บริหารโรงเรียนและครูตอบแบบสอบถาม
3. ผู้วิจัยได้นำหนังสือจากกรมสามัญศึกษา จดหมายขอความร่วมมือของผู้วิจัย และแบบสอบถามจำนวน 1,218 ฉบับ ไปแจกให้กลุ่มตัวอย่าง โดยนำไปใส่ตู้เอกสารของโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลางตามล็อกเกอร์ประจำของแต่ละโรงเรียนที่กรมสามัญเมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2536 และนัดหมายรับแบบสอบถามคืนจากผู้ตอบแบบสอบถามภายในเวลา 1 เดือน เมื่อถึงกำหนดเวลาผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืน โดยผ่านตู้เก็บเอกสารของโรงเรียนสตรีวิทยา 2 ล็อกเกอร์ช่องที่ 81 ที่กรมสามัญ และได้รับคืนจากทางไปรษณีย์อีกส่วนหนึ่ง
4. ส่งหนังสือเพื่อขอความร่วมมือไปยังกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้ส่งแบบสอบถามกลับคืนอีกครั้ง
5. ได้รับแบบสอบถามคืนจากโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลางเมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2536 โดยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 1,215 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91.92 ทั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ของผู้บริหารจำนวน 477 ฉบับ ของครู 629 ฉบับ รวมเป็น 1,106 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85.07 ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา

จากแบบสอบถามที่นำมาวิเคราะห์หาลักษณะส่วนตัวของผู้บริหารและครู และเรื่องที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนปรากฏในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับกลับ

ขนาดของโรงเรียน	ส่งไป		รวม	ได้รับกลับ		รวม
	ผู้บริหาร	ครู		ผู้บริหาร	ครู	
กลาง	55	72	127	36	49	85
ใหญ่	290	376	666	278	351	629
ใหญ่พิเศษ	185	240	425	163	229	392
รวม	530	688	1,218	477	629	1,106

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

- ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ถ้าฉบับใดไม่สมบูรณ์ก็คัดออก
- แยกแบบสอบถามตามตัวแปรที่กำหนดไว้
- นำแบบสอบถามตอนที่ 1 มาหาความถี่ของคำตอบเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบเสนอผลเป็นร้อยละ
- นำแบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ดังนี้

ตอบช่องมากที่สุด	มีคะแนนเท่ากับ	5
ตอบช่องมาก	มีคะแนนเท่ากับ	4
ตอบช่องปานกลาง	มีคะแนนเท่ากับ	3
ตอบช่องน้อย	มีคะแนนเท่ากับ	2
ตอบช่องน้อยที่สุด	มีคะแนนเท่ากับ	1

5. หาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคำถามแต่ละข้อ รวมทั้งข้อคำถามเกี่ยวกับปัญหาในการบริการชุมชน และแปลผลค่าเฉลี่ยโดยถือเกณฑ์ประเมินตามแบบของ เบสท์ (Best. 1970 : 204-208) ดังนี้

- คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายความว่า ปฏิบัติมากที่สุด , เป็นปัญหามากที่สุด
 คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายความว่า ปฏิบัติมาก , เป็นปัญหามาก
 คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายความว่า ปฏิบัติปานกลาง , เป็นปัญหাপานกลาง
 คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายความว่า ปฏิบัติน้อย , เป็นปัญหาน้อย
 คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายความว่า ปฏิบัติน้อยที่สุด , เป็นปัญหาน้อยที่สุด

6. สถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบ

6.1 เปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารและครูค่อบทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทที่คาดหวังในการบริการชุมชน โดยใช้ t-test

6.2 เปรียบเทียบทัศนะค่อบทบาทที่เป็นจริง บทบาทที่คาดหวังในการบริการชุมชนระหว่างผู้บริหารกับครู โดยใช้ t-test

6.3 เปรียบเทียบทัศนะค่อบทบาทที่เป็นจริง บทบาทที่คาดหวังของผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน โดยใช้ F-test

ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวจะคำนวณด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS-X

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
S.D	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
df	แทน	ค่าของความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Square)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Square)
t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณา t - distribution
F	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณา F - distribution
*	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ เสนอตามลำดับต่อไปนี้

1. การศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงและที่คาดหวังในการบริการชุมชนของโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครู
2. การเปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริง บทบาทที่คาดหวังในการบริการชุมชนของโรงเรียน ระหว่างผู้บริหารและครู

3. การเปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริง บทบาทที่คาดหวังในการบริการชุมชนของโรงเรียนระหว่างโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน
4. ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริการชุมชนตามทัศนะของผู้บริหารและครู

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงและที่คาดหวังในการบริการชุมชนตามทัศนะของผู้บริหารและครู
- ผลการวิเคราะห์ตอนนี้ มุ่งศึกษาระดับความเห็นเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงและที่คาดหวังในการบริการชุมชนของโรงเรียน ซึ่งได้ผลดังตารางที่ 3

ตาราง 3 บทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทที่คาดหวังในการบริการชุมชนของโรงเรียนตามทัศนะ
ของผู้บริหารและครูและผลการเปรียบเทียบ

กิจกรรมการบริการและให้ความ ร่วมมือของโรงเรียนต่อชุมชน	บทบาทที่เป็นจริง			บทบาทที่คาดหวัง			t
	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	
1. ด้านบริการข่าวสาร	2.40	0.91	น้อย	2.85	0.88	ปานกลาง	-13.74**
2. ด้านส่งเสริมสุขภาพอนามัย	2.95	0.77	ปานกลาง	3.16	0.82	ปานกลาง	-8.09**
3. ด้านการบริการนันทนาการ	3.08	0.91	ปานกลาง	3.16	0.87	ปานกลาง	-3.01**
4. ด้านการบริการอาคารสถานที่	2.66	0.90	ปานกลาง	2.95	0.87	ปานกลาง	-9.68**
5. ด้านการบริการวิชาการ	2.90	0.83	ปานกลาง	3.12	0.86	ปานกลาง	-7.97**
6. ด้านการส่งเสริมอาชีพ	2.86	0.92	ปานกลาง	3.10	0.92	ปานกลาง	-7.49**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 แสดงว่าบทบาทที่เป็นจริงในการให้บริการชุมชนของโรงเรียนตาม
ทัศนะของผู้บริหารและครูอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด ยกเว้นด้านบริการข่าวสารอยู่ใน
ระดับน้อย ส่วนความเห็นต่อบทบาทที่คาดหวังนั้นพบว่าความเห็นของผู้บริหารและครูอยู่ในระดับ
ปานกลางทั้ง 6 ด้าน

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทที่คาดหวังตามทัศนะของ
ผู้บริหารและครูพบว่า บทบาทที่คาดหวังในการบริการชุมชนด้านต่าง ๆ ทั้ง 6 ด้าน สูงกว่า
บทบาทที่เป็นจริงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. การเปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริง บทบาทที่คาดหวังในการบริการชุมชนระหว่างผู้บริหารและครู

ผลการเปรียบเทียบทัศนะของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังเกี่ยวกับการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา ปรากฏผลดังตารางที่ 4 และ 5

ตาราง 4 การเปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงในการบริการชุมชนของโรงเรียนระหว่างทัศนะของผู้บริหารกับครู

กิจกรรมการบริการและให้ความร่วมมือของโรงเรียนต่อชุมชน	ผู้บริหาร		ครู		t
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
1. ด้านบริการข่าวสาร	2.69	0.91	2.18	0.84	9.48**
2. ด้านส่งเสริมสุขภาพอนามัย	3.15	0.69	2.80	0.80	7.81**
3. ด้านการบริการนันทนาการ	3.31	0.80	2.91	0.95	7.55**
4. ด้านการบริการอาคารสถานที่	2.93	0.81	2.46	0.91	9.14**
5. ด้านการบริการวิชาการ	3.10	0.71	2.75	0.88	7.41**
6. ด้านการส่งเสริมอาชีพ	3.10	0.83	2.67	0.94	8.05**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 แสดงว่าบทบาทที่เป็นจริงในการบริการชุมชนของโรงเรียนในด้านต่าง ๆ ทั้ง 6 ด้าน ตามทัศนะของผู้บริหารสูงกว่าบทบาทที่เป็นจริงตามทัศนะของครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 5 การเปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวังในการบริการชุมชนของโรงเรียนระหว่างทัศนะของผู้บริหารกับครู

กิจกรรมการบริการและให้ความร่วมมือของโรงเรียนต่อชุมชน	ผู้บริหาร		ครู		t
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
1. ด้านบริการข่าวสาร	2.75	0.85	2.92	0.90	-3.22**
2. ด้านส่งเสริมสุขภาพอนามัย	3.03	0.82	3.26	0.80	-4.64**
3. ด้านการบริการนันทนาการ	3.07	0.85	3.23	0.88	-3.00**
4. ด้านการบริการอาคารสถานที่	2.87	0.80	3.00	0.91	-2.52**
5. ด้านการบริการวิชาการ	2.98	0.84	3.22	0.85	-4.74**
6. ด้านการส่งเสริมอาชีพ	2.96	0.92	3.20	0.92	-4.37**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 5 แสดงว่าบทบาทที่คาดหวังในการบริการชุมชนของโรงเรียนในด้านต่าง ๆ ทั้ง 6 ด้าน ตามทัศนะของครูสูงกว่าบทบาทที่คาดหวัง ตามทัศนะของผู้บริหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. การเปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริง บทบาทที่คาดหวังในการบริการชุมชนระหว่างโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน

เพื่อศึกษาว่าผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาในส่วนกลางที่มีขนาดต่างกัน คือ ขนาดกลาง ใหญ่ และใหญ่พิเศษ มีทัศนะเกี่ยวกับการบริการชุมชนแตกต่างกันหรือไม่ จึงใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวน ซึ่งได้ผลดังตารางที่ 6 - 9

ตาราง 6 การเปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงในการบริการชุมชนของโรงเรียนตามทัศนะของ
ผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน

กิจกรรมการบริการและให้ความร่วมมือของ โรงเรียนต่อชุมชน	df	SS	MS	F
1. ด้านบริการข่าวสาร				
ระหว่างกลุ่ม	2	5.74	2.87	3.47
ภายในกลุ่ม	1103	911.48	0.83	
2. ด้านส่งเสริมสุขภาพอนามัย				
ระหว่างกลุ่ม	2	6.87	3.44	5.83**
ภายในกลุ่ม	1103	650.21	0.59	
3. ด้านการบริการนันทนาการ				
ระหว่างกลุ่ม	2	1.48	1.74	0.89
ภายในกลุ่ม	1103	915.28	0.83	
4. ด้านการบริการอาคารสถานที่				
ระหว่างกลุ่ม	2	15.54	7.77	9.70**
ภายในกลุ่ม	1103	883.17	0.80	
5. ด้านการบริการวิชาการ				
ระหว่างกลุ่ม	2	6.23	3.11	4.56**
ภายในกลุ่ม	1103	753.01	0.68	
6. ด้านการส่งเสริมอาชีพ				
ระหว่างกลุ่ม	2	7.10	3.55	4.21**
ภายในกลุ่ม	1103	929.36	0.84	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 8 บทบาทที่เป็นจริงในการบริการชุมชนของโรงเรียนตามทัศนะของ
ผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความแตกต่างกันต่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .01 ในด้านต่าง ๆ 4 ด้าน จากทั้งหมด 6 ด้าน คือ ด้านส่งเสริมสุขภาพอนามัย
ด้านบริการอาคารสถานที่ ด้านบริการวิชาการ และด้านส่งเสริมอาชีพ

ตาราง 7 การเปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงในการบริการชุมชนของโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันเป็นรายคู่

กิจกรรมการให้บริการ			ขนาดโรงเรียน	กลาง	ใหญ่	ใหญ่พิเศษ
2. ด้านส่งเสริมสุขภาพอนามัย			$\bar{X}$	2.77	2.93	3.03
	กลาง	2.77	-	0.16*	0.26*	
	ใหญ่	2.93		-	0.10*	
	ใหญ่พิเศษ	3.03			-	
4. ด้านการบริการอาคารสถานที่			$\bar{X}$	2.36	2.66	2.76
	กลาง	2.36	-	0.30*	0.40*	
	ใหญ่	2.66		-	0.10	
	ใหญ่พิเศษ	2.76			-	
5. ด้านการบริการวิชาการ			$\bar{X}$	2.73	2.88	2.98
	กลาง	2.73	-	0.15	0.25*	
	ใหญ่	2.88		-	0.10	
	ใหญ่พิเศษ	2.98			-	
6. ด้านการส่งเสริมอาชีพ			$\bar{X}$	2.70	2.83	2.95
	กลาง	2.70	-	0.13	0.25*	
	ใหญ่	2.83		-	0.12*	
	ใหญ่พิเศษ	2.95			-	

* มัณยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 7 บทบาทที่เป็นจริงในการบริการชุมชนของโรงเรียนระหว่างโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันตามทัศนะของผู้บริหารและครู ปรากฏว่า

1. บทบาทด้านส่งเสริมสุขภาพอนามัยของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษสูงกว่าของโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และบทบาทของโรงเรียนขนาดใหญ่สูงกว่าของโรงเรียนขนาดกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นกัน
2. บทบาทด้านบริการอาคารสถานที่วัสดุอุปกรณ์ ของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษสูงกว่าของโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนบทบาทของโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางไม่แตกต่างกัน
3. บทบาทด้านบริการวิชาการของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษสูงกว่าของโรงเรียนขนาดกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่างกัน
4. บทบาทด้านส่งเสริมอาชีพของโรงเรียนขนาดพิเศษสูงกว่าของโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนบทบาทของโรงเรียนขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดกลางไม่แตกต่างกัน

ตาราง 8 การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อบทบาทที่คาดหวังในการบริการชุมชนตามทัศนะ
ของผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน

กิจกรรมการบริการและให้ความร่วมมือของ โรงเรียนต่อชุมชน	df	SS	MS	F
1. ด้านการบริการข่าวสาร				
ระหว่างกลุ่ม	2	10.61	5.30	6.83**
ภายในกลุ่ม	1103	855.90	0.78	
2. ด้านส่งเสริมสุขภาพอนามัย				
ระหว่างกลุ่ม	2	13.76	6.88	10.48**
ภายในกลุ่ม	1103	724.19	0.66	
3. ด้านการบริการนันทนาการ				
ระหว่างกลุ่ม	2	7.14	3.57	4.71**
ภายในกลุ่ม	1103	836.21	0.76	
4. ด้านการบริการอาคารสถานที่				
ระหว่างกลุ่ม	2	11.62	5.81	7.78**
ภายในกลุ่ม	1103	823.80	0.75	
5. ด้านการบริการวิชาการ				
ระหว่างกลุ่ม	2	15.14	7.57	10.53**
ภายในกลุ่ม	1103	793.27	0.72	
6. ด้านการส่งเสริมอาชีพ				
ระหว่างกลุ่ม	2	14.29	7.14	8.49**
ภายในกลุ่ม	1103	928.37	0.84	
รวม	1105	942.66		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 8 บทบาทที่คาดหวังในการบริการชุมชนของโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ตามทัศนะของผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในด้านต่าง ๆ ทั้ง 6 ด้าน

ตาราง 9 การเปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวังในการบริการชุมชนของโรงเรียนตามทัศนะ
ของผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันเป็นรายคู่

กิจกรรมการให้บริการ	ขนาดโรงเรียน		กลาง	ใหญ่	ใหญ่พิเศษ
1. ด้านบริการข่าวสาร	$\bar{X}$		2.58	2.87	2.90
	กลาง	2.58	-	0.29*	0.32*
	ใหญ่	2.87		-	0.03
	ใหญ่พิเศษ	2.90			-
2. ด้านส่งเสริมสุขภาพอนามัย	$\bar{X}$		2.93	3.12	3.29
	กลาง	2.93	-	0.19*	0.36*
	ใหญ่	3.12		-	0.17*
	ใหญ่พิเศษ	3.29			-
3. ด้านการบริการนันทนาการ	$\bar{X}$		3.03	3.12	3.26
	กลาง	3.03	-	0.09	0.23*
	ใหญ่	3.12		-	0.14*
	ใหญ่พิเศษ	3.26			-
4. ด้านการบริการอาคารสถานที่	$\bar{X}$		2.73	2.92	3.06
	กลาง	2.73	-	0.19*	0.33*
	ใหญ่	2.92		-	0.14*
	ใหญ่พิเศษ	3.06			-

ตาราง 9 (ต่อ)

กิจกรรมการให้บริการ	ขนาดโรงเรียน	กลาง	ใหญ่	ใหญ่พิเศษ	
5. ด้านการบริการวิชาการ	$\bar{X}$	2.88	3.08	3.25	
	กลาง	2.88	-	0.20*	0.37*
	ใหญ่	3.08	-	0.17*	
	ใหญ่พิเศษ	3.25		-	
6. ด้านการส่งเสริมอาชีพ	$\bar{X}$	2.89	3.05	3.24	
	กลาง	2.89	-	0.16	0.35*
	ใหญ่	3.05	-	0.19*	
	ใหญ่พิเศษ	3.24		-	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 9 พบว่าที่คาดหวังในการบริการชุมชนของโรงเรียนระหว่างโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันตามทัศนะของผู้บริหารและครูปรากฏว่า

1. พบว่าด้านบริการข่าวสารของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษและโรงเรียนขนาดใหญ่สูงกว่าของโรงเรียนขนาดกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนบทบาทของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษกับโรงเรียนขนาดใหญ่ไม่แตกต่างกัน

2. พบว่าด้านส่งเสริมสุขภาพอนามัย ด้านบริการอาคารสถานที่วัสดุอุปกรณ์ และด้านบริการวิชาการของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษและโรงเรียนขนาดใหญ่สูงกว่าของโรงเรียนขนาดกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และบทบาทของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษก็สูงกว่าบทบาทของโรงเรียนขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นกัน

3. บทบาทด้านการบริการนันทนาการและด้านการส่งเสริมอาชีพของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษสูงกว่าของโรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนบทบาทของโรงเรียนขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดกลางไม่แตกต่างกัน

4. ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริการชุมชน ตามทัศนะของผู้บริหารและครู ผลวิเคราะห์ส่วนนี้เป็นการประมวลปัญหาและข้อเสนอแนะจากการตอบแบบสอบถามปลายเปิด ซึ่งสรุปผลได้ดังตารางที่ 10 และ 11

ตาราง 10 ปัญหาในการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลางตามทัศนะของ
ผู้บริหารและครู

ปัญหาในการบริการชุมชน	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
1. บุคลากรหรือครูที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการบริการชุมชนมีไม่เพียงพอ	3.18	1.09	ปานกลาง
2. การคมนาคมระหว่างโรงเรียนกับชุมชนภายนอกไม่คล่องตัว	2.57	1.18	ปานกลาง
3. ขาดงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ในการบริการชุมชน	3.30	1.25	ปานกลาง
4. คณะครูในโรงเรียนไม่ให้ความร่วมมือ	2.51	1.01	ปานกลาง
5. ประชาชนไม่ให้ความสนับสนุนในการจัดกิจกรรมบริการชุมชน	2.64	0.96	ปานกลาง
6. สถานที่เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมบริการชุมชนไม่สะดวก	2.78	1.20	ปานกลาง
7. นโยบายของโรงเรียนในการจัดกิจกรรมบริการชุมชนไม่ชัดเจน	2.72	1.08	ปานกลาง
8. เวลาในการจัดกิจกรรมบริการชุมชนไม่เหมาะสมและไม่คล่องตัว	2.98	1.16	ปานกลาง
9. มีปัญหาในการเลือกวิธีการจัดกิจกรรมบริการชุมชน	2.87	1.14	ปานกลาง
10. ประชาชนไม่พอใจในการบริการชุมชนที่โรงเรียนจัดขึ้น	2.21	0.96	น้อย
11. โรงเรียนสนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน	2.96	1.18	ปานกลาง

จากตาราง 10 แสดงว่าปัญหาในการบริการชุมชนของโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครูส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง มีเพียงข้อเดียวที่เป็นปัญหาระดับน้อย

ข้อที่เป็นปัญหาสูงสุด คือ ขาดงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ในการบริการชุมชน ($\bar{X} = 3.30$) รองลงไปคือบุคลากรหรือครูที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการบริการชุมชนมีไม่เพียงพอ ($\bar{X} = 3.18$) เวลาในการจัดบริการชุมชนไม่เหมาะสมคล่องตัว ($\bar{X} = 2.98$) และโรงเรียนไม่สนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน ($\bar{X} = 2.96$)

ส่วนข้อที่เป็นปัญหาระดับน้อยเพียงข้อเดียว คือ ประชาชนไม่พอใจในการบริการชุมชนที่โรงเรียนจัดขึ้น ($\bar{X} = 2.21$)

ตาราง 11 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริการชุมชนของผู้บริหารและครู

ข้อความเห็น	จำนวน	ร้อยละ
1. ควรจัดบุคลากรที่มีความรู้เกี่ยวกับการบริการชุมชนในด้านต่าง ๆ ให้มากขึ้น	115	17.39
2. ควรจัดงบประมาณเพื่อส่งเสริมให้บริการชุมชนได้คล่องตัว	232	34.93
3. ควรใช้เวลาแก่บุคลากรโดยเฉพาะครูที่มีหน้าที่บริการชุมชนได้มีเวลาออกไปบริการชุมชนให้มากขึ้น	147	22.13
4. ผู้บริหารโรงเรียนคำนึงถึงขวัญและกำลังใจแก่ครูผู้ปฏิบัติงาน	170	25.60

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงและที่คาดหวัง ในการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง สังกัดกรมสามัญศึกษาของผู้บริหารและครู
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงในการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง สังกัดกรมสามัญศึกษา ระหว่างทัศนะของผู้บริหารกับครู
3. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวังในการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง สังกัดกรมสามัญศึกษา ระหว่างทัศนะของผู้บริหารกับครู
4. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงในการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง สังกัดกรมสามัญศึกษาของผู้บริหารและครู ตามขนาดของโรงเรียน
5. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวังในการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง สังกัดกรมสามัญศึกษาของผู้บริหารและครู ตามขนาดของโรงเรียน
6. เพื่อศึกษาปัญหาในการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง สังกัดกรมสามัญศึกษา

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง สังกัดกรมสามัญศึกษา มีจำนวนประชากรเป็นผู้บริหาร 530 คน และครูจำนวน 15,344 คน เลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่างผู้บริหารจำนวน 477 คน ครูจำนวน 629 คน โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดของโรงเรียนและวิธีสุ่มอย่างง่าย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัวของผู้ตอบและโรงเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทในการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง ตามสภาพที่คาดหวังและสภาพที่เป็นจริงจำนวน 40 ข้อ (ความเชื่อมั่น 0.972) โดยถามเกี่ยวกับการบริการชุมชนรวม 6 ด้าน คือ ด้านการบริการข่าวสาร, การส่งเสริมสุขภาพอนามัย, การบริการนันทนาการ, การบริการอาคารสถานที่วัสดุอุปกรณ์, การบริการวิชาการ และการส่งเสริมอาชีพ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมในการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง จำนวน 11 ข้อ และตอนท้ายเป็นคำถามปลายเปิดเพื่อแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้วิธีการทางสถิติ ดังนี้

3.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D$)

3.2 การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย โดยใช้ t-test และ F-test

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. ระดับบทบาทที่เป็นจริงในการบริการชุมชนของโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครูอยู่ในระดับปานกลาง 5 ด้าน และอยู่ในระดับน้อย 1 ด้าน คือ ด้านบริการข่าวสาร ส่วนบทบาทคาดหวังในการบริการชุมชนของโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครูอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 6 ด้าน เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทที่คาดหวังตามทัศนะของผู้บริหารและครูพบว่าบทบาทที่คาดหวังในการบริการชุมชนด้านต่าง ๆ ทั้ง 6 ด้านสูงกว่าบทบาทที่เป็นจริง

2. บทบาทที่เป็นจริงในการบริการชุมชนของโรงเรียนด้านต่าง ๆ ทั้ง 6 ด้าน ตามทัศนะของผู้บริหารสูงกว่าบทบาทที่เป็นจริงตามทัศนะของครู

3. บทบาทที่คาดหวังในการบริการชุมชนของโรงเรียนในด้านต่าง ๆ ทั้ง 6 ด้าน ตามทัศนะของครูสูงกว่าตามทัศนะของผู้บริหาร

4. บทบาทที่เป็นจริงในการบริการชุมชนของโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารใน โรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความแตกต่างกันในด้านต่าง ๆ คือ

4.1 บทบาทด้านส่งเสริมสุขภาพอนามัยของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษสูงกว่าของโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และบทบาทของโรงเรียนขนาดใหญ่สูงกว่าของโรงเรียนขนาดกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นกัน

4.2 บทบาทด้านบริการอาคารสถานที่วัสดุอุปกรณ์ของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษสูงกว่าของโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนบทบาทของโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางไม่แตกต่างกัน

4.3 บทบาทด้านบริการวิชาการของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษสูงกว่าของโรงเรียนขนาดกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่น ๆ ไม่พบความแตกต่างกัน

4.4 บทบาทด้านส่งเสริมอาชีพของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษสูงกว่าของโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนบทบาทของโรงเรียนขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดกลางไม่แตกต่างกัน

5. บทบาทที่คาดหวังในการบริการชุมชนของโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันตามทัศนะของผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความแตกต่างกันในด้านต่าง ๆ คือ

5.1 บทบาทด้านบริการข่าวสารของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษและโรงเรียนขนาดใหญ่สูงกว่าของโรงเรียนขนาดกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนบทบาทของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษกับโรงเรียนขนาดใหญ่ไม่แตกต่างกัน

5.2 บทบาทด้านส่งเสริมสุขภาพอนามัย ด้านบริการอาคารสถานที่วัสดุอุปกรณ์ และด้านบริการวิชาการของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษและโรงเรียนขนาดใหญ่สูงกว่าของโรงเรียนขนาดกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และบทบาทของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษก็สูงกว่าบทบาทของโรงเรียนขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นกัน

5.3 บทบาทด้านบริการนั้นพบว่าการและด้านการส่งเสริมอาชีพของโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษสูงกว่าของโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนบทบาทของโรงเรียนขนาดใหญ่กับโรงเรียนขนาดกลางไม่แตกต่างกัน

6. ปัญหาในการบริการชุมชนตามทัศนะของผู้บริหารและครู พบว่าปัญหาส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ข้อที่เป็นปัญหาสูงสุด 4 อันดับแรก คือ ขาดงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ในการบริการชุมชน บุคลากรหรือครูที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการบริการชุมชนที่ไม่เพียงพอ เวลาในการจัดบริการชุมชนไม่เหมาะสมคล่องตัว และโรงเรียนไม่สนับสนุนให้บุคลากรในโรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน

7. ความคิดเห็นเพิ่มเติมจากแบบสอบถามปลายเปิด มีผู้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมพอสรุปประเด็นสำคัญได้คือ

7.1 ผู้บริหารควรจัดหางบประมาณมาสนับสนุนส่งเสริมการจัดบริการชุมชน เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างคล่องตัว

7.2 สำหรับครูที่ต้องไปจัดกิจกรรมบริการชุมชนควรจัดให้มีเวลาว่างจากการสอนให้เพียงพอที่จะได้ออกไปปฏิบัติงานได้สะดวก และไม่เกิดผลเสียแก่งานภายในโรงเรียน

7.3 ผู้บริหารโรงเรียนควรให้กำลังใจแก่ครูที่ออกไปปฏิบัติงานกิจกรรมในชุมชน เป็นการเสริมสร้างขวัญในการทำงาน และหากงานประสบผลดีควรนำผลงานมาเป็นข้อพิจารณาในการให้ความดีความชอบด้วย

อภิปรายผล

1. บทบาทที่เป็นจริงในการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง ด้านบริการข่าวสารอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากชุมชนที่อยู่รอบ ๆ โรงเรียนได้รับการข่าวสารจากหน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เพราะสภาพแวดล้อมที่อยู่ใกล้โรงเรียน มีการคมนาคมสะดวกจึงไม่ต้องรอรับการบริการชุมชนด้านข่าวสารจากโรงเรียน ส่วนบทบาทที่เป็นจริงด้านอื่น ๆ อีก 5 ด้าน อยู่ในระดับปานกลางและสำหรับบทบาทที่คาดหวังในการบริการชุมชนของโรงเรียนทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับปานกลางแทนที่จะอยู่ในระดับสูง ที่เป็น

เช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าบทบาทที่เป็นจริงในการบริการชุมชนของโรงเรียนด้านต่าง ๆ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางทำให้บทบาทที่คาดหวังอยู่ในระดับปานกลางด้วย เพราะส่วนหนึ่งของการคาดหวังในสิ่งใด ๆ ก็ตามน่าจะตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริงด้วย

2. บทบาทที่เป็นจริงในการบริการชุมชนของโรงเรียนด้านต่าง ๆ ทั้ง 6 ด้าน ตามทัศนะของผู้บริหารสูงกว่าบทบาทที่เป็นจริงตามทัศนะครู เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนได้รับนโยบายจากกรมสามัญศึกษาปฏิบัติจึงสั่งการให้โรงเรียนจัดกิจกรรมในการบริการให้เต็มที่ตามที่ได้รับมอบหมายมา ส่วนครูเป็นผู้รับคำสั่งจากผู้บริหารโรงเรียนให้เป็นผู้ปฏิบัติ ซึ่งในความเป็นจริงครูไม่อาจปฏิบัติได้ตามที่ได้รับมอบหมายมาทั้งหมดได้เนื่องจากครุมีภาระหน้าที่ในด้านการเรียนการสอนจึงไม่มีเวลาในการจัดกิจกรรมบริการชุมชน

3. บทบาทที่คาดหวังในการบริการชุมชนของโรงเรียนในด้านต่าง ๆ ทั้ง 6 ด้าน ตามทัศนะของครูสูงกว่าผู้บริหาร อาจจะเนื่องมาจากสาเหตุที่ว่าผู้บริหารเป็นผู้สั่งการให้ครูปฏิบัติในสิ่งที่มอบหมาย ซึ่งในการสั่งการนั้นผู้บริหารย่อมจะสั่งการจึงให้ครูปฏิบัติอย่างดีที่สุดเท่าที่จะทำได้อยู่แล้ว ดังนั้นความคาดหวังของผู้บริหารจึงไม่ต่างจากความเป็นจริงมากนัก ส่วนครูซึ่งเป็นผู้รับมอบหมายงานให้ไปปฏิบัตินั้นก็มีความปรารถนาที่คาดหวังที่จะทำได้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ตามที่ได้รับมอบหมายเช่นกัน แต่ในทางปฏิบัติไม่สามารถทำได้ เนื่องจากการปฏิบัติงานของครูซึ่งมีภาระกิจในการสอนมากแต่ถ้ามีความพร้อมและโรงเรียนสนับสนุนครูก็จะได้ร่วมกิจกรรมในการบริการชุมชนมากขึ้น ทำให้ระดับความคาดหวังของครูสูงกว่าของผู้บริหาร

4. บทบาทที่เป็นจริงในการบริการชุมชนของโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความแตกต่างกันในด้านต่าง ๆ 4 ด้าน คือ ด้านส่งเสริมสุขภาพอนามัย ด้านบริการอาคารสถานที่วัสดุอุปกรณ์ ด้านบริการทางวิชาการ และด้านส่งเสริมอาชีพ ทั้งนี้เนื่องจากขนาดของโรงเรียนเป็นตัวส่งเสริมให้ได้มาซึ่งความพร้อมในด้านวัสดุและงบประมาณ ซึ่งเป็นการเอื้ออำนวยให้การจัดกิจกรรมในการบริการต่าง ๆ ได้คล่องตัว การจัดสรรงบประมาณของกรมสามัญศึกษาก็จะได้รับพอประมาณไม่มาก แต่โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษและขนาดใหญ่จะได้ทุนอุดหนุนหรือการสนับสนุนจากผู้ปกครองนักเรียนจึงเป็นการส่งเสริมให้การจัดกิจกรรมบริการชุมชนได้สูงกว่าโรงเรียนขนาดกลาง

5. บทบาทที่คาดหวังในการบริการชุมชนตามทัศนะของผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความแตกต่างกันในด้านบริการข่าวสาร ด้านส่งเสริมสุขภาพอนามัย ด้านบริการอาคารสถานที่วัสดุอุปกรณ์ และด้านวิชาการ ตามทัศนะของผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษและขนาดใหญ่สูงกว่าบทบาทที่คาดหวังของโรงเรียนขนาดกลาง ทั้งนี้เพราะโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษและขนาดใหญ่จะมีความพร้อมทุก ๆ ด้านที่จะเอื้ออำนวยให้การจัดกิจกรรมในการบริการชุมชนได้คล่องตัวกว่า โรงเรียนขนาดกลางส่วนในด้านการบริการนันทนาการและการส่งเสริมอาชีพ ตามทัศนะของผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษสูงกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลาง ทั้งนี้เพราะโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีความพร้อมในด้านวัตถุ งบประมาณ และบุคลากรมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลาง

6. ปัญหาในการบริการชุมชนตามทัศนะของผู้บริหารและครูอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาสูงสุด 4 อันดับแรก คือ ขาดงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ในการบริการชุมชน บุคลากรมีไม่เพียงพอ เวลาในการจัดกิจกรรมบริการชุมชนไม่เหมาะสมและโรงเรียนไม่สนับสนุนให้บุคลากรเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน ทั้งนี้เนื่องจากการจัดกิจกรรมบริการชุมชนถ้าขาดสิ่งต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมาแล้วย่อมจะทำให้การจัดกิจกรรมในการบริการชุมชนไม่บรรลุเป้าหมาย โดยที่กรมสามัญชนนโยบายที่จะให้โรงเรียนเปิดกว้างและให้โรงเรียนกับชุมชนมีความสัมพันธ์กัน โรงเรียนจะมีความสัมพันธ์กับชุมชนได้ดีก็ต่อเมื่อโรงเรียนได้จัดกิจกรรมบริการในด้านต่าง ๆ ทั้ง 6 ด้าน ให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมกิจกรรมต่อไป ผลพลอยได้ก็คือชุมชนจะเข้ามาช่วยเหลือโรงเรียน ซึ่งจะทำให้สภาพแวดล้อมที่อยู่ใกล้โรงเรียนได้พัฒนาและทำให้สังคมในชุมชนที่อยู่รอบ ๆ โรงเรียนได้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

7. ผู้บริหารและครูได้ให้ความเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมบริการชุมชน ทั้งบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ ดังนี้

7.1 จัดหางบประมาณให้เพียงพอ

7.2 จัดเวลาให้ครูมีเวลาไปร่วมกิจกรรมในการบริการชุมชน

7.3 สร้างขวัญและกำลังใจให้กับครู

ทั้งนี้ถ้าโรงเรียนขาดสิ่งต่าง ๆ ทั้ง 3 อย่างนี้แล้ว การจัดกิจกรรมชุมชนในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลางจะไม่ประสบผลสำเร็จ เพราะบทบาทในการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลางมีความจำเป็นจะต้องเอื้ออำนวยให้การบริการชุมชนได้ดี ต้องมีความพร้อมในทุก ๆ ด้าน

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้เป็นการสำรวจและศึกษาถึงบทบาทของโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลางในการบริการชุมชนเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขและดำเนินงานของโรงเรียนในด้านการบริการชุมชนตามนโยบายของกรมสามัญศึกษาต่อไป ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

จากการวิจัยพบว่าบทบาทในการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษา ส่วนกลาง ยังมีน้อย ทั้งนี้เนื่องจากปัญหาทางด้านงบประมาณและอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม ดังนั้นกรมสามัญศึกษาจึงควรที่จะเพิ่มการสนับสนุนในด้านงบประมาณเพื่อช่วยให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ดังกล่าว ซึ่งจะทำให้การจัดกิจกรรมมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ปัจจุบันบทบาทที่โรงเรียนสามารถดำเนินการได้มากที่สุด คือบทบาทในการส่งเสริมสุขภาพอนามัย และการบริการด้านวิชาการ เนื่องจากสามารถเลือกลักษณะของกิจกรรมได้กว้างขวาง เช่น การแจ้งข่าวสารถึงผู้ปกครอง นักเรียน นอกจากนี้ยังมีลักษณะกิจกรรมในการบริการชุมชนอื่น ๆ ที่น่าสนใจ อาทิเช่น การบริการชุมชนในเรื่องความปลอดภัยด้านจราจร การใช้โรงเรียนเป็นศูนย์ฝึกอบรมเยาวชน และฝึกกีฬา

อนึ่งควรจะได้มีการสำรวจลักษณะความต้องการของชุมชน เพื่อช่วยให้การจัดกิจกรรมต่าง ๆ สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และยังเป็นการใช้อาคารสถานที่รวมทั้งบุคลากรให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

បទបញ្ជា

บรรณานุกรม

- ก่อ สวัสดิพิพาณิชย์. "รูปแบบและประสิทธิภาพการศึกษาระดับประถมและมัธยมบนเส้นทาง
การแสวงหา," ในโฉมหน้าใหม่ของการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : กรมสามัญศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ, 2516.
- _____. "โครงการพิเศษกรมสามัญศึกษา," โครงการโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อพัฒนา
ชนบท. กรุงเทพฯ : พืระพัฒนา, 2524.
- คณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. สรุปผลการสัมมนาเรื่องปัญหาในการบริหาร
โรงเรียนประจำบาลของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา. 2520.
- _____. บทสรุปผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา. เล่ม 1 2522. อัดสำเนา.
ชูศรี วงศ์วัธนะ. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530.
- ณรงค์ กาญจนานนท์. พฤติกรรมการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของ
ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 11 ปริญญาโท กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.
- ณรงค์ แผ้วพลสงค์. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียน
ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ ปริญญาโท
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2529.
อัดสำเนา.
- บรรจง พงศ์ศาสตร์. ศึกษาพิเศษ, หน่วยกรมสามัญศึกษา. โรงเรียนมัธยมศึกษาจะ
พัฒนาท้องถิ่นได้อย่างไร. 2521. อัดสำเนา.
- ปรีชา คัมภีระปกรณ. "โรงเรียนประถมศึกษา," ในเอกสารชุดวิชาฝึกอบรมผู้บริหารสถาน
ศึกษาระดับประถมศึกษาหน่วยที่ 1 - 4. ศึกษาศาสตร มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมาธิราช, 2528.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง, สำนักงานปลัดกระทรวง. ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย
หน้าที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อพัฒนาชนบท. มิดตรครู, 2525.
- สามัญศึกษา, กรม. เกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2532.

ศึกษานิเทศก์, กรมหน่วยศึกษานิเทศก์. โรงเรียนมัธยมศึกษาจะพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างไร.

2521. อุดสาเนา.

ส้ามัยศึกษา, กรม. แนวการปฏิบัติในการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเพื่อชุมชน. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์เอราวัณการพิมพ์, 2520.

สัมพันธ์ ทองสมัคร. บทบาทของครูในการพัฒนาชีวิตและชุมชน. มิตรคู 27 มกราคม

2528.

เสรี ลาขโรจน์. บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา. กรมส้ามัยศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์

อักษรสมัย, 2531.

อมรชัย ดันติเมธ. การบริหารงานภายในโรงเรียน. วารสารจันทร์เกษม. กรุงเทพฯ.

2524.

Battern, T.R. School and Community in Tropics. London : Oxford University Press, 1959.

Harnett, Donald L. Introduction to Statistical Methods.

Massachusetts : Addison Wesley Publishing Company, 1975.

Sorbello, Duthony Frank. "Perceptions of Actual and Ideal Roles in School Community Relations for Parents of Elementary School Children in Selected School Districts," Dissertation Abstracts International. 39 : 598-A ; August, 1978.

ภาคผนวก 1

- ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล
- รายชื่อโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง สังกัดกรมสามัญศึกษา

สำเนา

ที่ ทม 1007/0032

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

7 มกราคม 2536

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัยขอรับรองว่า นางสาวภัทรพร ศักดิ์สูง เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
 วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
 นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง บทบาทในการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลางตามที่คณะของ
 ผู้บริหารและครู

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ผศ.ประหยัด

หาลิตะพันธุ์

ประธาน

ผศ.ประจักษ์

เค้าฉิม

กรรมการ

สิ่งที่นิสิตไคร้ขอความอนุเคราะห์ คือ ขออนุญาตเพื่ออำนวยความสะดวกในการขอ
 ความร่วมมือจากโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยให้
 ผู้บริหาร และครู ตอบแบบสอบถาม ในระหว่างเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ 2536 เพื่อเป็น
 ข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และ
 ขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร.สมพร บัวทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

สำเนา

ที่ ศธ 0806/321

กองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ ทม. 10300

25 มกราคม 2536

เรื่อง ขอความร่วมมือในการทำวิจัย

เรียน ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมส่วนกลาง

ด้วย นางสาวภัทพร ศักดิ์สูง นิสิตปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังดำเนินการวิจัย เรื่อง
"บทบาทในการบริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง ตามทัศนะของผู้บริหาร
และครู" ในการนี้ผู้วิจัยมีความประสงค์จะขอความร่วมมือให้ผู้บริหารโรงเรียนและครูอาจารย์
โรงเรียนนี้ ตอบแบบสอบถามเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการทำวิจัย

กองการมัธยมศึกษาพิจารณาแล้วเห็นว่า การทำวิจัยดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อ
ผู้บริหารและครู อาจารย์ ในการวางแผนงานด้านบริการชุมชนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สมควร
ให้การสนับสนุน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายประจวบ วัจนะวัฒน์)

ผู้อำนวยการกองการมัธยมศึกษา

ฝ่ายส่งเสริมมาตรฐานการศึกษา

โทร. 2828466

โทรสาร 2824096

สำเนา

โรงเรียนสตรีวิทยา 2

ซอยโชคชัย 4 ถนนลาดพร้าว

เขตลาดพร้าว กรุงเทพฯ 10230

16 พฤษภาคม 2536

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บแบบสอบถาม

เรียน ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายธุรการ

เนื่องด้วยข้าพเจ้า นางสาวภัทพร ศักดิ์สูง ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายธุรการ โรงเรียนสตรีวิทยา 2 นิสิตปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังดำเนินการวิจัย เรื่อง "บทบาทในการบริการชุมชน ของโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลางตามทัศนะของผู้บริหารและครู" โดยได้ขอความร่วมมือให้

1. ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนทุกฝ่าย (รวม 5 ชุด)
2. ครูที่เกี่ยวข้องในการบริการชุมชน ได้แก่ ครูพยาบาล ครูโสตทัศนศึกษา ครูกิจกรรม ครูเกษตร ครูแนะแนว ครูประชาสัมพันธ์ ครูคหกรรม ครูบรรณารักษ์ (รวม 8 ชุด)

ตอบแบบสอบถามเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการวิจัย เนื่องจากข้าพเจ้ามีข้อจำกัดในการทำวิจัย จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านช่วยกรุณานำแบบสอบถามทั้ง 13 ชุด ใส่ซองพร้อมติดแสตมป์ ซึ่งได้จัดเตรียมไว้ให้แล้ว และกรุณานำไปใส่ในล็อกเกอร์ช่อง 81 ของโรงเรียนสตรีวิทยา 2 ชั้น 6 กองการมัธยมศึกษา หรือถ้าท่านสะดวกจะส่งทางไปรษณีย์ก็ขอให้ส่งให้ด้วย ภายในวันที่ 16 มิถุนายน 2536 จะเป็นพระคุณอย่างยิ่ง ปริณิพนธ์ฉบับนี้จะสำเร็จลงได้ด้วยความร่วมมือจากท่านกรุณาเก็บแบบสอบถามพร้อมทั้งนำส่ง ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและโปรดดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวภัทพร ศักดิ์สูง)

ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนฝ่ายธุรการ

สำเนา

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

16 พฤษภาคม 2536

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

เรียน ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมส่วนกลาง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามจำนวน 13 ชุด

ด้วยข้าพเจ้า นางสาวภัทรพร ศักดิ์สูง ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน โรงเรียนสตรีวิทยา 2 นิสิตปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "บทบาทในการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลางตามทัศนะของผู้บริหารและครู" การทำวิจัยครั้งนี้จำเป็นต้องขอความร่วมมือจากท่านและครูในโรงเรียนของท่าน ดังนี้

1. ผู้อำนวยการโรงเรียน และผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนทุกฝ่าย (รวม 5 ชุด)
 2. ครูที่เกี่ยวข้องในการบริการชุมชน ได้แก่ ครูพยาบาล ครูโสตทัศนศึกษา ครูกิจกรรม ครูเกษตร ครูแนะแนว ครูประชาสัมพันธ์ ครูคหกรรม ครูบรรณารักษ์ (รวม 8 ชุด)
- ตอบแบบสอบถามเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการวิจัย

ข้าพเจ้าจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านและครูในโรงเรียนของท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามแล้วส่งคืนให้ข้าพเจ้าภายในวันที่ 16 มิถุนายน 2536 พร้อมนี้ได้แนบของเอกสารพร้อมติดแสตมป์สำหรับการส่งกลับมาให้ด้วยแล้ว หรือถ้าท่านจะอนุเคราะห์นำไปใส่ล็อกเกอร์ช่อง 81 ของโรงเรียนสตรีวิทยา 2 กองการมัธยมศึกษา ชั้น 6 กรมสามัญศึกษา จะเป็นพระคุณยิ่ง

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านและครูในโรงเรียนของท่านเป็นอย่างดี ขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวภัทรพร ศักดิ์สูง)

รายชื่อโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลางที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

โรงเรียนขนาดกลาง

1. โรงเรียนโพธิสารพิทยากร	2. โรงเรียนสุวรรณพลับพลาพิทยาคม
3. โรงเรียนวัดนายโรง	4. โรงเรียนไชยฉิมพลีพิทยาคม
5. โรงเรียนวัดพุทธบูชา	6. โรงเรียนอิสลามวิทยาลัยแห่งประเทศไทย
7. โรงเรียนบางเขนวิทยา	8. โรงเรียนทวีวัฒนา
9. โรงเรียนพิทยาลงกรณ์พิทยาคม	10. โรงเรียนฉนวนรศิศวิทยาคม รัชมังคลาภิเษก
11. โรงเรียนบดินทร์เดชา 2	

โรงเรียนขนาดใหญ่

1. โรงเรียนมัธยมวัดเบญจมบพิตร	2. โรงเรียนวัดราชาธิวาส
3. โรงเรียนวัดน้อยนพคุณ	4. โรงเรียนวัดอินทาราม
5. โรงเรียนมัธยมวัดดาวคอง	6. โรงเรียนธัญวีรเทพพิหารักษ์
7. โรงเรียนวัดประดู่ในทรงธรรม	8. โรงเรียนฤทธิณรงค์รอน
9. โรงเรียนพุทธจักรวิทยา	10. โรงเรียนวัดสระเกษ
11. โรงเรียนสายปัญญา	12. โรงเรียนเบญจมราชาลัย
13. โรงเรียนมัธยมวัดมกุฏกษัตริย์	14. โรงเรียนวัดบวรนิเวศ
15. โรงเรียนวัดราชบพิธ	16. โรงเรียนวัดสังเวช
17. โรงเรียนเจ้าพระยาพิทยาคม	18. โรงเรียนไตรมิตรวิทยาลัย
19. โรงเรียนมหรรณพาราม	20. โรงเรียนวัดน้อยใน
21. โรงเรียนปากน้ำพิทยาคม	22. โรงเรียนสตรีวัดระฆัง
23. โรงเรียนสุวรรณารามพิทยาคม	24. โรงเรียนสวนอเนก
25. โรงเรียนเทพศิลา	26. โรงเรียนศึกษานารีวิทยา
27. โรงเรียนวชิรธรรมสาธิต	28. โรงเรียนวัดนโกสินทร์สม โภชบางขุนเทียน
29. โรงเรียนยาสูบวิทยายุเคราะห์	30. โรงเรียนวัดนโกสินทร์สม โภชบางเขน

โรงเรียนขนาดใหญ่ (ต่อ)

31. โรงเรียนวัดนวลนรดิศ	32. โรงเรียนจันทร์ประดิษฐารามวิทยา
33. โรงเรียนวัดรางบัว	34. โรงเรียนบางแคปานขำวิทยา
35. โรงเรียนเศรษฐบุตรบำเพ็ญ	36. โรงเรียนสตรีเศรษฐบุตรบำเพ็ญ
37. โรงเรียนแจรงว่อนวิทยา	38. โรงเรียนบางปะกอกวิทยา
39. โรงเรียนเทพศิรินทร์ร่วมเกล้า	40. โรงเรียนวัดนโกสินทร์สมโภชลาดกระบัง
41. โรงเรียนปัญญาวรรค	42. โรงเรียนวัดหนองจอก
43. โรงเรียนกษัตริย์ธรรมาวิทยา	44. โรงเรียนพระราชราษฎร์อุปถัมภ์
45. โรงเรียนศิลาจารพัฒนา	46. โรงเรียนสุวรรณสุทธารามวิทยา
47. โรงเรียนมักกะสันพิทยา	48. โรงเรียนสตรีศรีสุวิโยทัย
49. โรงเรียนวัดบวรเมศ	50. โรงเรียนวิมุตยารามพิทยากร
51. โรงเรียนมัธยมวัดคฤสคาราม	52. โรงเรียนลาดปลาเค้าพิทยาคม
53. โรงเรียนวัดราชโอรส	54. โรงเรียนนวมินทราชูทิศ กรุงเทพมหานคร
55. โรงเรียนสีกัน (วัดนันทน์อุปถัมภ์)	56. โรงเรียนบางมดวิทยา "สีสุกหาวาดจวนอุปถัมภ์"
57. โรงเรียนมัธยมวัดธาตุทอง	58. โรงเรียนราชดำริ

โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ

1. โรงเรียนโยธินบูรณะ	2. โรงเรียนราชวินิตมัธยม
3. โรงเรียนศึกษานารี	4. โรงเรียนทวีธาภิเศก
5. โรงเรียนสตรีมหาพฤฒาราม	6. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา
7. โรงเรียนเทพศิรินทร์	8. โรงเรียนสามเสนวิทยาลัย
9. โรงเรียนสตรีวิทยา	10. โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย
11. โรงเรียนนนทรีวิทยา	12. โรงเรียนชิโนรสวิทยาลัย
13. โรงเรียนบางกะปิ	14. โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)
15. โรงเรียนมัธยมวัดบึงทองหลาง	16. โรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย

โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ (ต่อ)

17. โรงเรียนพระโขนงวิทยาลัย	18. โรงเรียนสตรีวัดอัมพรสวรรค์
19. โรงเรียนพรตพิทยพยัค	20. โรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม
21. โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี	22. โรงเรียนจันทรัทน์บำเพ็ญ
23. โรงเรียนศรีอยุธยา	24. โรงเรียนสันติราษฎร์วิทยาลัย
25. โรงเรียนยานนาวาเวชวิทยาคม	26. โรงเรียนวัดสุทธธีราราม
27. โรงเรียนสตรีวิทยา 2	28. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า
29. โรงเรียนสิงหราชพิทยาคม	30. โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง
31. โรงเรียนดอนเมืองจตุรจินดา	32. โรงเรียนสารวิทยา
33. โรงเรียนทอวัง	34. โรงเรียนปทุมคงคา
35. โรงเรียนสายน้ำผึ้ง	36. โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ
37. โรงเรียนศรีพฤฒา	

ภาคผนวก 2

แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

บทบาทในการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง ตามทัศนะของผู้บริหารและครู

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบและโรงเรียน
- ตอนที่ 2 ความเห็นเกี่ยวกับบทบาทในการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง ตามสภาพที่คาดหวังและที่เป็นจริง
- ตอนที่ 3 ปัญหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง

ได้โปรดอ่านและตอบแบบสอบถามตามที่คาดหวังและตามที่เป็นจริง คำตอบของท่าน จะช่วยให้การวิจัยสมบูรณ์ และผู้วิจัยถือ เป็นความลับ

กราบขอบพระคุณยิ่ง

นางสาวภัทราพร ศักดิ์สูง

ผู้วิจัย

แบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบและลักษณะโรงเรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง [] หรือเติมข้อความลงในช่องว่างให้สมบูรณ์
ตามความเป็นจริง

1. เพศ [] ชาย
[] หญิง
2. อายุ [] 20 - 30 ปี
[] 31 - 40 ปี
[] 41 - 50 ปี
[] 51 ปีขึ้นไป
3. ตำแหน่ง [] ผู้อำนวยการโรงเรียน
[] อาจารย์ใหญ่
[] ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน
[] ครูพยาบาล
[] ครูโสตทัศนศึกษา
[] ครูกิจกรรม
[] ครูเกษตร
[] ครูแนะแนว
[] ครูประชาสัมพันธ์
[] ครูสหกรณ์
[] ครูบรรณารักษ์
4. โรงเรียนของท่านเป็นโรงเรียนขนาด
[] ขนาดกลาง (มีนักเรียนตั้งแต่ 1 - 1,499 คน)
[] ขนาดใหญ่ (มีนักเรียนตั้งแต่ 1,500 - 2,499 คน)
[] ขนาดใหญ่พิเศษ (มีนักเรียนตั้งแต่ 2,500 คนขึ้นไป)
5. โรงเรียนของท่านตั้งอยู่ในเขต
(เช่น เขตลาดพร้าว เขตบางกะปิ เขตพระโขนง เขตป้อมปราบ ฯลฯ)

6. ลักษณะชุมชนรอบบริเวณโรงเรียนของท่านมีลักษณะใด

- [] ชุมชนแออัด
 [] ชุมชนที่พักอาศัย
 [] ชุมชนธุรกิจการค้า
 [] ชุมชนเกษตรกรรม
 [] อื่น ๆ

7. โรงเรียนมีมูลนิธิหรือสมาคมตั้งอยู่หรือไม่

- สมาคมศิษย์เก่า [] มี [] ไม่มี
 สมาคมผู้ปกครองและครู [] มี [] ไม่มี
 มูลนิธิ [] มี [] ไม่มี

ตอนที่ 2 ความเห็นเกี่ยวกับบทบาทในการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง
 ตามสภาพที่คาดหวังและที่เป็นจริง

คำชี้แจง

ต่อไปนี้จะเป็นข้อคำถามเกี่ยวกับบทบาทในการบริการชุมชนด้านต่างๆ ที่โรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลางเกี่ยวข้อง ขอให้ท่านพิจารณาแต่ละข้อว่าท่านคาดหวังจะให้โรงเรียนปฏิบัติต่อชุมชนในระดับใด แล้วขีดเครื่องหมาย / ลงในช่องตามหมายเลขที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ขณะเดียวกันก็ขอให้ท่านพิจารณาว่ากิจกรรมนั้นๆ โรงเรียนของท่านปฏิบัติตามความเป็นจริงในระดับใด แล้วขีดเครื่องหมาย / ลงในช่องตามหมายเลขที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน การปฏิบัติที่เป็นจริงของโรงเรียนจะมากกว่า น้อยกว่า หรือเท่ากับการปฏิบัติจริงที่คาดหวังที่ท่านตอบในตอนแรกก็ได้ หมายเลขแสดงระดับการปฏิบัติที่คาดหวังและที่เป็นจริงมีดังนี้

- 5 หมายถึง ระดับการปฏิบัติที่คาดหวังหรือการปฏิบัติจริงมากที่สุด
 4 หมายถึง ระดับการปฏิบัติที่คาดหวังหรือการปฏิบัติจริงมาก
 3 หมายถึง ระดับการปฏิบัติที่คาดหวังหรือการปฏิบัติจริงปานกลาง
 2 หมายถึง ระดับการปฏิบัติที่คาดหวังหรือการปฏิบัติจริงน้อย
 1 หมายถึง ระดับการปฏิบัติที่คาดหวังหรือการปฏิบัติจริงน้อยที่สุด
 หรือไม่ปฏิบัติเลย

โปรดตอบทุกข้อ ตามสภาพที่เป็นจริงแม้ว่าโรงเรียนของท่านจะไม่ได้ปฏิบัติขอให้เสนอความคิดเห็นว่าโรงเรียนควรปฏิบัติในระดับใด

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ข้อที่	กิจกรรมการบริการและให้ความร่วมมือ ของโรงเรียนต่อชุมชน	ระดับการปฏิบัติ ที่คาดหวัง					ระดับการปฏิบัติจริง				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
34	จัดหน่วยนิเทศการเคลื่อนที่ให้ความรู้ด้าน ต่าง ๆ แก่ประชาชนในชุมชน	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
35	จัดโครงการกระเป๋านั่งสือให้นักเรียนนำไปให้ ผู้ปกครองและเพื่อนบ้านอ่าน	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
36	จัดอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นให้กับ ประชาชนที่สนใจ	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
37	จัดกิจกรรมประกวดผลผลิตของเกษตรกรใน ชุมชน	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
38	จัดตลาดนัดภายในโรงเรียนให้ประชาชนใน ชุมชนนำผลผลิตมาจำหน่าย	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
39	จัดตั้งสหกรณ์ร้านค้าในโรงเรียน เปิดโอกาส ให้ประชาชนในชุมชนมาใช้บริการ	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
40	จัดบริการแนะแนวอาชีพให้กับประชาชนใน ชุมชน	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..

ตอนที่ 3 ปัญหาในการจัดกิจกรรมบริการชุมชนของโรงเรียน

คำชี้แจง

ต่อไปนี้เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมบริการชุมชนของโรงเรียนขอให้ท่านพิจารณา
 ปัญหาต่อไปนี้เป็นอุปสรรคต่อท่านในระดับใด ในจำนวน 5 ระดับ ที่จำแนกไว้ คือ มากที่สุด
 มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด หรือ ไม่มีเลย ให้ท่านทำเครื่องหมาย / ลงในช่องตาราง
 กับความรู้สึกที่แท้จริงของท่าน

ข้อ	ปัญหา	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด/ ไม่มีปัญหา
1	บุคลากรหรือครูที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง ในการบริการชุมชนมีไม่เพียงพอ					
2	การคมนาคมระหว่างโรงเรียนกับ ชุมชนภายนอกไม่คล่องตัว					
3	ขาดงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ในการ บริการชุมชน					
4	คณะครูในโรงเรียนไม่ให้ความร่วมมือ					
5	ประชาชนไม่ให้ความสนับสนุนในการ จัดกิจกรรมบริการชุมชน					
6	สถานที่เพื่อใช้ในการจัดกิจกรรม บริการชุมชนไม่สะดวก					
7	นโยบายของโรงเรียนในการ จัดกิจกรรมบริการชุมชนไม่ชัดเจน ..					
8	เวลาในการจัดกิจกรรมบริการชุมชน ไม่เหมาะสมและไม่คล่องตัว					
9	มีปัญหาในการเลือกวิธีการจัดกิจกรรม บริการชุมชน					
10	ประชาชนไม่พอใจในการบริการชุมชน ที่โรงเรียนจัดขึ้น					
11	โรงเรียนสนับสนุนให้บุคลากรใน โรงเรียนเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน					

12. ในการบริการชุมชนของโรงเรียนท่านมีความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอย่างไร กรุณา
เขียนเพิ่มเติม

12.1

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

12.2

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายข้อ

ตาราง 12 บทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทที่คาดหวังในการบริการชุมชนของโรงเรียนตามทัศนะ
ของผู้บริหารและครูและผลการเปรียบเทียบ

กิจกรรมการบริการและให้ความ ร่วมมือของโรงเรียนต่อชุมชน	บทบาทที่เป็นจริง			บทบาทที่คาดหวัง			t
	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ	
<u>การบริการข่าวสาร</u>							
1. จัดศูนย์รวมข่าวและป้ายประกาศ หน้าโรงเรียนหรือ ในจุดรวมของ ชุมชน เพื่อติดข่าวความรูต่าง ๆ	2.16	1.16	น้อย	2.79	1.10	ปานกลาง	-16.56**
2. จัดทำบริการเสียงตามสายให้ ชุมชน โดยมีศูนย์กระจายเสียง อยู่ในโรงเรียน	2.60	1.09	ปานกลาง	3.01	1.07	ปานกลาง	-11.14**
3. จัดบริการห้องสมุดเคลื่อนที่ไป บริการตามจุดต่าง ๆ ในชุมชน	2.59	1.18	ปานกลาง	2.93	1.10	ปานกลาง	-9.15**
4. เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามา ใช้ห้องสมุดในโรงเรียน	2.50	1.97	น้อย	2.86	1.47	ปานกลาง	-9.27**
5. ให้บริการไปรษณีย์ โดยเป็นจุด รับจดหมายและไปรษณีย์ภัณฑ์	2.19	1.14	น้อย	2.64	1.13	ปานกลาง	-11.42**
<u>การส่งเสริมสุขภาพอนามัย</u>							
6. โรงเรียนเป็นหน่วยรับบริจาค โลหิต	2.62	1.24	ปานกลาง	2.94	1.19	ปานกลาง	-8.50**
7. จัดห้องพยาบาลของโรงเรียน เป็นห้องปฐมพยาบาลสำหรับ ประชาชนที่เจ็บป่วยมารับการ รักษาเบื้องต้น	2.87	1.17	ปานกลาง	3.12	1.14	ปานกลาง	-6.90**

ตาราง 12 (ต่อ)

กิจกรรมการบริการและให้ความ ร่วมมือของโรงเรียนต่อชุมชน	บทบาทที่เป็นจริง			บทบาทที่คาดหวัง			t
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	
8. จัดกิจกรรมป้องกันและรักษาโรค ให้แก่ชุมชน เช่นปลูกฝี ฉีดวัคซีน	2.68	1.22	ปานกลาง	3.01	1.77	ปานกลาง	-6.90**
9. บริการจำหน่ายอาหารเสริมแก่ เยาวชนในชุมชนในราคาถูก	2.52	1.18	ปานกลาง	2.90	1.17	ปานกลาง	-9.43**
10. จัดกิจกรรมรณรงค์ต่อต้าน สิ่งเสพติดให้โทษ	2.63	1.19	ปานกลาง	3.00	1.17	ปานกลาง	-9.38**
11. บริการตรวจสุขภาพอนามัยให้แก่ ประชาชน	2.44	1.12	น้อย	2.82	1.13	ปานกลาง	-10.06**
12. บริการให้คำปรึกษาปัญหาสุขภาพ	2.46	1.12	น้อย	2.99	1.05	ปานกลาง	-15.89**
13. บริการวางแผนครอบครัวร่วมกับ กรมอนามัย	3.20	1.09	ปานกลาง	3.32	1.05	ปานกลาง	-3.51**
14. จัดอบรมให้ความรู้ในการสร้าง สุขนิสัยที่ดีในการโภชนาการ	3.45	1.12	ปานกลาง	3.43	1.07	ปานกลาง	0.45
15. จัดอบรมให้ความรู้เรื่องการ บำรุงรักษาสุขภาพพลานามัยของ ร่างกาย	3.60	1.17	มาก	3.53	1.13	มาก	2.33*
16. ให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้น้ำ สะอาดบริโภค	3.77	1.11	มาก	3.62	1.16	มาก	5.12**
17. ให้ความรู้เกี่ยวกับการกำจัดขยะ มูลฝอย	3.11	1.54	ปานกลาง	3.23	1.12	ปานกลาง	-3.44**

ตาราง 12 (ต่อ)

กิจกรรมการบริการและให้ความ ร่วมมือของโรงเรียนต่อชุมชน	บทบาทที่เป็นจริง			บทบาทที่คาดหวัง			t
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	
<u>การบริการนันทนาการ</u>							
18. จัดกิจกรรมบำรุงรักษาและ เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมไทย	3.19	1.21	ปานกลาง	3.23	1.10	ปานกลาง	-1.33
19. จัดแข่งขันกีฬาเชื่อมความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	2.85	1.19	ปานกลาง	3.00	1.09	ปานกลาง	-4.13**
20. บริการสนามเด็กเล่นโดยใช้พื้นที่ ภายในโรงเรียน	3.13	1.20	ปานกลาง	3.22	1.11	ปานกลาง	-2.57**
21. ให้ใช้สถานที่ภายในโรงเรียน จัดงานวันเริงและงานพิธีต่าง ๆ	3.14	1.14	ปานกลาง	3.20	1.03	ปานกลาง	-1.62
<u>การบริการอาคารสถานที่วัสดุอุปกรณ์</u>							
22. จัดกิจกรรมบูรณะซ่อมแซมโบราณ วัตถุในชุมชน	2.79	1.26	ปานกลาง	2.97	1.08	ปานกลาง	-4.94**
23. จัดกิจกรรมอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติ	2.61	1.22	ปานกลาง	2.90	1.10	ปานกลาง	-7.90**
24. ให้บริการอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อ การจัดงานต่าง ๆ ของชุมชน	2.41	1.19	น้อย	2.77	1.09	ปานกลาง	-9.45**
25. เปิดโอกาสให้ประชาชนมาใช้ สนามกีฬาของโรงเรียน	2.50	1.21	น้อย	2.95	1.07	ปานกลาง	-12.59**
26. บริการพันธุ์ไม้ต่าง ๆ ให้ ประชาชนในชุมชนนำไปปลูกตาม ที่สาธารณะ	2.67	1.21	ปานกลาง	2.93	1.09	ปานกลาง	-7.24**

ตาราง 12 (ต่อ)

กิจกรรมการบริการและให้ความ ร่วมมือของโรงเรียนต่อชุมชน	บทบาทที่เป็นจริง			บทบาทที่คาดหวัง			t
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	
27. บริการปลูกต้นไม้ในสวน สาธารณะ	2.53	1.26	ปานกลาง	2.90	1.14	ปานกลาง	-9.63**
28. บริการสถานที่ภายในโรงเรียน เป็นที่จอดรถยนต์ของประชาชน ในชุมชน	2.42	1.23	น้อย	2.83	1.18	ปานกลาง	-10.01**
29. จัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ด้าน สุขภาพ สวัสดิภาพ และความ ปลอดภัยของชุมชน	3.37	1.24	ปานกลาง	3.34	1.61	ปานกลาง	1.02
<u>การบริการทางวิชาการ</u>							
30. โรงเรียนมีส่วนร่วมในการแก้ไข ปัญหาสำคัญในชุมชน เช่น ปัญหา อาชญากรรม ปัญหาสาธารณสุข	3.54	1.20	มาก	3.47	1.15	ปานกลาง	2.21*
31. ร่วมมือกับสมาคม กลุ่มบุคคล มูลนิธิ จัดหาทุนการศึกษาให้แก่ นักเรียน	2.86	1.15	ปานกลาง	3.06	1.10	ปานกลาง	-5.74**
32. โรงเรียนใช้สถานประกอบการ ที่มีอยู่ในชุมชนให้นักเรียนศึกษา หาความรู้และฝึกงาน	2.86	1.17	ปานกลาง	3.04	1.14	ปานกลาง	-5.11**
33. เชิญผู้นำชุมชนผู้ปกครองนักเรียน ร่วมเป็นกรรมการศึกษาของ โรงเรียน	2.78	1.13	ปานกลาง	2.96	1.06	ปานกลาง	-5.15**

ตาราง 12 (ต่อ)

กิจกรรมการบริการและให้ความ ร่วมมือของโรงเรียนต่อชุมชน	บทบาทที่เป็นจริง			บทบาทที่คาดหวัง			t
	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	$\bar{X}$	S.D	แปลผล	
34. จัดหน่วยนิเทศการเคลื่อนที่ให้ ความรู้ด้านต่าง ๆ แก่ประชาชน ในชุมชน	2.68	1.18	ปานกลาง	2.98	1.17	ปานกลาง	-8.18**
35. จัดโครงการกระเป๋าน้ำร้อนให้ นักเรียนนำไปให้ผู้ปกครองและ เพื่อนบ้านอ่าน	2.99	1.09	ปานกลาง	3.37	1.04	ปานกลาง	-11.53**
36. จัดอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น ให้กับประชาชนที่สนใจ	2.60	1.30	ปานกลาง	2.97	1.16	ปานกลาง	-9.04**
<u>การส่งเสริมอาชีพ</u>							
37. จัดกิจกรรมประกวดผลผลิตของ เกษตรกรในชุมชน	3.09	1.12	ปานกลาง	3.24	1.09	ปานกลาง	-4.08**
38. จัดตลาดนัดภายในโรงเรียนให้ ประชาชนในชุมชนนำผลผลิตมา จำหน่าย	2.56	1.23	ปานกลาง	2.90	1.14	ปานกลาง	-8.42**
39. จัดตั้งสหกรณ์ร้านค้าในโรงเรียน เปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชน มาใช้บริการ	2.84	1.21	ปานกลาง	3.13	1.15	ปานกลาง	-7.39**
40. จัดบริการแนะแนวอาชีพให้กับ ประชาชนในชุมชน	2.94	1.21	ปานกลาง	3.13	1.17	ปานกลาง	-4.95**

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 12 แสดงว่าผู้บริหารและครูมีความเห็นต่อกิจกรรมการบริการและการให้ความร่วมมือของโรงเรียนต่อชุมชนจำนวน 40 ข้อนั้น โรงเรียนมีการปฏิบัติจริงในระดับมากเพียง 3 ข้อ ระดับปานกลาง 29 ข้อ และระดับน้อย 8 ข้อ

กิจกรรมที่เห็นว่าได้ปฏิบัติสูงสุดในระดับมาก 3 ข้อ คือ การให้ความรู้เกี่ยวกับใช้น้ำสะอาดบริโภค ($\bar{X} = 3.77$) รองลงไปได้แก่ การจัดอบรมให้ความรู้เรื่องการรักษาสุขภาพพลานามัยของร่างกาย ($\bar{X} = 3.60$) และการเข้าร่วมแก้ปัญหาของชุมชน เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาสาธารณสุข ($\bar{X} = 3.54$)

ส่วนกิจกรรมที่เห็นว่าโรงเรียนได้ปฏิบัติจริงในระดับน้อย 5 ข้อ ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ จัดศูนย์รวมข่าวป้ายประกาศหน้าโรงเรียน ($\bar{X} = 2.16$) ให้บริการไปรษณีย์ โดยเป็นจุดรับจดหมายและไปรษณียภัณฑ์ ($\bar{X} = 2.19$) ให้บริการอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อการจัดงานของชุมชน ($\bar{X} = 2.41$)

เมื่อเปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงกับบทบาทที่คาดหวัง พบว่าในจำนวน 40 ข้อนี้ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อบทบาทที่คาดหวังสูงกว่าบทบาทที่เป็นจริงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ถึง 33 ข้อ ซึ่งข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 8 ข้อ และมีความแตกต่าง ได้แก่ จัดโครงการกระเป๋าน้ำร้อนให้นักเรียนนำไปให้ผู้ปกครองและเพื่อนบ้านอ่าน จัดกิจกรรมประกวดผลผลิตของเกษตรกรในชุมชน ให้ความรู้เกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอย บริการสนามเด็กเล่นโดยใช้พื้นที่ภายในโรงเรียน บริการวางแผนครอบครัวร่วมกิจกรรมอนามัย จัดตั้งสหกรณ์ร้านค้าในโรงเรียนเปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนมาใช้บริการ จัดบริการแนะแนวอาชีพให้กับประชาชนในชุมชน และจัดห้องพยาบาลของโรงเรียนเป็นห้องปฐมพยาบาลสำหรับประชาชนที่เจ็บป่วยมารับการรักษาเบื้องต้น

ส่วนความเห็นที่ไม่แตกต่างกันมี 4 ข้อ และความเห็นต่อบทบาทที่คาดหวังต่ำกว่าบทบาทที่เป็นจริง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และระดับ .05 มี 3 ข้อ ได้แก่ การจัดอบรมให้ความรู้เรื่องการบำรุงรักษาสุขภาพพลานามัย การให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้น้ำสะอาดบริโภค และการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของชุมชน

เปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงในการบริการชุมชนระหว่างทัศนะของผู้บริหารและครูปรากฏผลดังแสดงในตาราง 13

ตาราง 13 เปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงในการบริการชุมชนของโรงเรียนระหว่างทัศนะ
ของผู้บริหารกับครู

กิจกรรมการบริการและให้ความร่วมมือของโรงเรียน ต่อชุมชนตามบทบาทที่เป็นจริง	ผู้บริหาร		ครู		t
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
1. จัดศูนย์รวมข่าวและป้ายประกาศหน้าโรงเรียน หรือในจุดรวมของชุมชน เพื่อติดข่าวความรู้ต่างๆ	2.50	1.19	1.90	1.07	8.53**
2. จัดทำบริการเสียงตามสายให้ชุมชน โดยมีศูนย์ กระจายเสียงอยู่ในโรงเรียน	2.88	1.08	2.38	1.08	7.69**
3. จัดบริการห้องสมุดเคลื่อนที่ไปบริการตามจุดต่างๆ ในชุมชน	2.86	1.13	2.39	1.18	6.66**
4. เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาใช้ห้องสมุดใน โรงเรียน	2.77	1.19	2.30	1.16	6.73**
5. ให้บริการไปรษณีย์ โดยเป็นจุดรับจดหมายและ ไปรษณีย์ภัณฑ์	2.47	1.20	1.96	1.05	7.31**
6. โรงเรียนเป็นหน่วยรับบริจาคโลหิต	2.86	1.13	2.45	1.25	5.69**
7. จัดห้องพยาบาลของโรงเรียนเป็นห้อง ปฐมพยาบาลสำหรับประชาชนที่เจ็บป่วย มารับการรักษาเบื้องต้น	3.10	1.10	2.70	1.20	5.68**
8. จัดกิจกรรมป้องกันและรักษาโรคให้แก่ชุมชน เช่น ปลูกฝี ฉีดวัคซีน	2.97	1.20	2.45	1.19	7.08**
9. บริการจำหน่ายอาหารเสริมแก่เยาวชนในชุมชน ในราคาถูก	2.84	1.15	2.27	1.14	8.21**
10. จัดกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านสิ่งเสพติดให้โทษ	2.86	1.16	2.46	1.18	5.60**

ตาราง 13 (ต่อ)

กิจกรรมการบริการและให้ความร่วมมือของโรงเรียน ต่อชุมชนตามบทบาทที่เป็นจริง	ผู้บริหาร		ครู		t
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
11. บริการตรวจสอบสุขภาพอนามัยให้แก่ประชาชน	2.67	1.12	2.27	1.08	5.96**
12. บริการให้คำปรึกษาปัญหาสุขภาพ	2.70	1.07	2.28	1.12	6.35**
13. บริการวางแผนครอบครัวร่วมกับกรมอนามัย	3.43	0.99	3.02	1.13	6.36**
14. จัดอบรมให้ความรู้ในการสร้างสุขนิสัยที่ดีใน การโภชนาการ	3.61	1.02	3.32	1.17	4.33**
15. จัดอบรมให้ความรู้เรื่องการบำรุงรักษาสุขภาพ พลานามัยของร่างกาย	3.69	1.03	3.53	1.27	2.33*
16. ให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้น้ำสะอาดบริโภค	3.79	1.09	3.76	1.18	0.55
17. ให้ความรู้เกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอย	3.23	1.05	3.03	1.22	2.89**
18. จัดกิจกรรมบำรุงรักษาและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม ไทย	3.44	1.22	3.00	1.24	6.22**
19. จัดแข่งขันกีฬาเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน	3.02	1.14	2.73	1.21	4.10**
20. บริการสนามเด็กเล่นโดยใช้พื้นที่ภายในโรงเรียน	3.38	1.11	2.94	1.23	6.23**
21. ให้ใช้สถานที่ภายในโรงเรียนจัดงานรื่นเริง และ งานพิธีต่าง ๆ	3.38	1.01	2.96	1.19	6.34**
22. จัดกิจกรรมบูรณะซ่อมแซมโบราณวัตถุในชุมชน	3.07	1.19	2.58	1.27	6.68**
23. จัดกิจกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	2.87	1.16	2.41	1.23	6.39**
24. ให้บริการอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อการจัดงานต่าง ๆ ของชุมชน	2.70	1.20	2.20	1.13	7.01**

ตาราง 13 (ต่อ)

กิจกรรมการบริการและให้ความร่วมมือของโรงเรียน ต่อชุมชนตามบทบาทที่เป็นจริง	ผู้บริหาร		ครู		t
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
25. เปิดโอกาสให้ประชาชนมาใช้สนามกีฬาของโรงเรียน	2.80	1.16	2.27	1.20	7.43**
26. บริการพันธุ์ไม้ต่าง ๆ ให้ประชาชนในชุมชนนำไปปลูกตามที่สาธารณะ	2.97	1.15	2.45	1.21	7.27**
27. บริการปลูกต้นไม้ในสวนสาธารณะ	2.79	1.23	2.33	1.25	6.12**
28. บริการสถานที่ภายในโรงเรียนเป็นที่จอดรถยนต์ของประชาชนในชุมชน	2.79	1.23	2.15	1.16	8.79**
29. จัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ด้านสุขาภิบาล ส่วสัฒติภาพ และความปลอดภัยของชุมชน	3.49	1.14	3.29	1.31	2.72**
30. โรงเรียนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสำคัญในชุมชน เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาสาธารณสุข	3.68	1.08	3.43	1.27	3.46**
31. ร่วมมือกับสมาคม กลุ่มบุคคล มูลนิธิ จัดหาทุนการศึกษาให้แก่นักเรียน	3.06	1.08	2.70	1.17	5.37**
32. โรงเรียนใช้สถานประกอบการที่มีอยู่ในชุมชน ให้นักเรียนศึกษาหาความรู้และฝึกงาน	3.14	1.11	2.65	1.18	7.18**
33. เชิญผู้นำชุมชนผู้ปกครองนักเรียนร่วมเป็น กรรมการการศึกษาของโรงเรียน	2.95	1.07	2.65	1.15	4.50**
34. จัดหน่วยนิเทศการเคลื่อนที่ให้ความรู้ด้านต่าง ๆ แก่ประชาชนในชุมชน	2.87	1.14	2.53	1.19	4.82**

ตาราง 13 (ต่อ)

กิจกรรมการบริการและให้ความร่วมมือของโรงเรียน ต่อชุมชนตามบทบาทที่เป็นจริง	ผู้บริหาร		ครู		t
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
35. จัดโครงการกระเป๋านหนังสือให้นักเรียนนำไปให้ ผู้ปกครองและเพื่อนบ้านอ่าน	3.11	0.99	2.91	1.16	3.06**
36. จัดอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นให้กับประชาชน ที่สนใจ	2.90	1.30	2.37	1.25	6.83**
37. จัดกิจกรรมประกวดผลผลิตของเกษตรกรในชุมชน	3.28	1.04	2.95	1.16	5.00**
38. จัดตลาดนัดภายในโรงเรียนให้ประชาชนในชุมชน นำผลผลิตมาจำหน่าย	2.88	1.24	2.32	1.17	7.56**
39. จัดตั้งสหกรณ์ร้านค้าในโรงเรียน เปิดโอกาสให้ ประชาชนในชุมชนมาใช้บริการ	3.13	1.13	2.62	1.23	7.26**
40. จัดบริการแนะแนวอาชีพให้กับประชาชนในชุมชน	3.12	1.14	2.80	1.25	4.42**

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตาราง 13 แสดงว่าความคิดเห็นต่อบทบาทที่เป็นจริงในการบริการชุมชนของ
โรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลางของผู้บริหารสูงกว่าครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
ถึง 38 ข้อ และสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ข้อ คือข้อ 15
ส่วนความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน คือ ข้อ 16

เปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวังในการบริการชุมชนระหว่างทัศนะของผู้บริหารกับครู
มีผลปรากฏดังแสดงในตาราง 14

ตาราง 14 เปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวังในการบริการชุมชนของโรงเรียนระหว่างทัศนะของผู้บริหารกับครู

กิจกรรมการบริการและให้ความร่วมมือของโรงเรียน ต่อชุมชนตามบทบาทที่คาดหวัง	ผู้บริหาร		ครู		t
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
1. จัดศูนย์รวมข่าวและป้ายประกาศหน้าโรงเรียน หรือในจุดรวมของชุมชน เพื่อติข่าวความรู้ต่างๆ	2.82	1.01	2.78	1.15	0.70
2. จัดทำบริการเสียงตามสายให้ชุมชน โดยณีสูนย์ กระจายเสียงอยู่ในโรงเรียน	2.89	1.04	3.11	1.09	-3.37**
3. จัดบริการห้องสมุดเคลื่อนที่ไปบริการตามจุดต่างๆ ในชุมชน	2.77	1.04	3.05	1.12	-4.22**
4. เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาใช้ห้องสมุดใน โรงเรียน	2.73	1.13	2.95	1.15	-3.28**
5. ให้บริการไปรษณีย์ โดยเป็นจุดรับจดหมายและ ไปรษณีย์ภัณฑ์	2.54	1.10	2.72	1.14	-2.69**
6. โรงเรียนเป็นหน่วยรับบริจาคโลหิต	2.83	1.13	3.02	1.22	-2.70**
7. จัดห้องพยาบาลของโรงเรียนเป็นห้อง ปฐมพยาบาลสำหรับประชาชนที่เจ็บป่วย มารับการรักษาเบื้องต้น	2.96	1.16	3.24	1.12	-4.04**
8. จัดกิจกรรมป้องกันและรักษาโรคให้แก่ชุมชน เช่น ปลูกฝี ฉีดวัคซีน	2.86	1.13	3.13	1.20	-3.82**
9. บริการจำหน่ายอาหารเสริมแก่เยาวชนในชุมชน ในราคาถูก	2.83	1.07	2.94	1.15	-1.70
10. จัดกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านสิ่งเสพติดให้โทษ	2.83	1.17	3.12	1.16	-4.18**

ตาราง 14 (ต่อ)

กิจกรรมการบริการและให้ความร่วมมือของโรงเรียน ต่อชุมชนตามบทบาทที่คาดหวัง	ผู้บริหาร		ครู		t
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
11. บริการตรวจสอบสุขภาพอนามัยให้แก่ประชาชน	2.63	1.16	2.95	1.09	-4.65**
12. บริการให้คำปรึกษาปัญหาสุขภาพ	3.00	0.94	2.98	1.12	0.29
13. บริการวางแผนครอบครัวร่วมกับกรมอนามัย	3.22	1.05	3.40	1.05	-2.80**
14. จัดอบรมให้ความรู้ในการสร้างสุขนิสัยที่ดีใน การโภชนาการ	3.29	1.11	3.54	1.03	-3.93**
15. จัดอบรมให้ความรู้เรื่องการบำรุงรักษาสุขภาพ พลานามัยของร่างกาย	3.37	1.16	3.64	1.09	-4.01**
16. ให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้น้ำสะอาดบริโภค	3.44	1.20	3.75	1.04	-4.49**
17. ให้ความรู้เกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอย	3.07	1.13	3.34	1.10	-4.01**
18. จัดกิจกรรมบำรุงรักษาและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม ไทย	3.18	1.08	3.27	1.11	-1.27
19. จัดแข่งขันกีฬาเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน	2.84	1.03	3.12	1.23	-4.38**
20. บริการสนามเด็กเล่นโดยใช้พื้นที่ภายในโรงเรียน	3.16	1.09	3.27	1.18	-1.67
21. ให้ใช้สถานที่ภายในโรงเรียนจัดงานรื่นเริง และ งานพิธีต่าง ๆ	3.11	1.04	3.26	1.01	-2.39*
22. จัดกิจกรรมบูรณะซ่อมแซมโบราณวัตถุในชุมชน	2.95	1.04	2.99	1.12	-0.62
23. จัดกิจกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	2.81	1.05	2.96	1.14	-2.37*
24. ให้บริการอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อการจัดงานต่าง ๆ ของชุมชน	2.68	1.04	2.84	1.12	-2.43*

ตาราง 14 (ต่อ)

กิจกรรมการบริการและให้ความร่วมมือของโรงเรียน ต่อชุมชนตามบทบาทที่คาดหวัง	ผู้บริหาร		ครู		t
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
25. เปิดโอกาสให้ประชาชนมาใช้สนามกีฬาของโรงเรียน	2.96	0.95	2.94	1.16	0.38
26. บริการพันธุ์ไม้ต่าง ๆ ให้ประชาชนในชุมชนนำไปปลูกตามที่สาธารณะ	2.88	1.08	2.97	1.10	-1.44
27. บริการปลูกต้นไม้ในสวนสาธารณะ	2.77	1.10	2.99	1.17	-3.25**
28. บริการสถานที่ภายในโรงเรียนเป็นที่จอดรถยนต์ของประชาชนในชุมชน	2.77	1.11	2.88	1.23	-1.51
29. จัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ด้านสุขาภิบาล สวัสดิภาพ และความปลอดภัยของชุมชน	3.18	1.20	3.46	1.12	-4.08**
30. โรงเรียนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสำคัญในชุมชน เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาสาธารณสุข	3.31	1.20	3.58	1.11	-3.83**
31. ร่วมมือกับสมาคม กลุ่มบุคคล มูลนิธิ จัดหาทุนการศึกษาให้แก่นักเรียน	2.88	1.11	3.20	1.09	-4.70**
32. โรงเรียนใช้สถานประกอบการที่มีอยู่ในชุมชนให้นักเรียนศึกษาหาความรู้และฝึกงาน	2.94	1.13	3.12	1.15	-2.58**
33. เชิญผู้นำชุมชนผู้ปกครองนักเรียนร่วมเป็นกรรมการศึกษาของโรงเรียน	2.76	1.03	3.11	1.06	-5.45**
34. จัดหน่วยนิเทศการเคลื่อนที่ให้ความรู้ด้านต่าง ๆ แก่ประชาชนในชุมชน	2.84	1.16	3.08	1.17	-3.35**

ตาราง 14 (ต่อ)

กิจกรรมการบริการและให้ความร่วมมือของโรงเรียน ต่อชุมชนตามบทบาทที่คาดหวัง	ผู้บริหาร		ครู		t
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
35. จัดโครงการกระเป๋านหนังสือให้นักเรียนนำไปให้ ผู้ปกครองและเพื่อนบ้านอ่าน	3.28	1.00	3.43	1.06	-2.44*
36. จัดอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นให้กับประชาชน ที่สนใจ	2.85	1.11	3.06	1.29	-2.98**
37. จัดกิจกรรมประกวดผลผลิตของเกษตรกรในชุมชน	3.09	1.12	3.35	1.05	-3.85**
38. จัดตลาดนัดภายในโรงเรียนให้ประชาชนในชุมชน นำผลผลิตมาจำหน่าย	2.78	1.11	3.00	1.15	-3.22**
39. จัดตั้งสหกรณ์ร้านค้าในโรงเรียน เปิดโอกาสให้ ประชาชนในชุมชนมาใช้บริการ	3.00	1.14	3.23	1.14	-3.39**
40. จัดบริการแนะแนวอาชีพให้กับประชาชนในชุมชน	2.98	1.19	3.24	1.14	-3.71**

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 14 แสดงว่าความเห็นของครูต่อบทบาทที่คาดหวังในการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาสูงกว่าของผู้บริหาร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 27 ข้อ คือ ข้อ 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 19, 27, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 36, 37, 38, 39 และ 40 และสูงกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 4 ข้อ คือ ข้อ 21, 23, 24, 35 ส่วนอีก 9 ข้อ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อบทบาทที่เป็นจริงในการบริการชุมชน ตามทัศนะของผู้บริหารกับครูในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีผลปรากฏดังตาราง 15

ตาราง 15 เปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงในการบริการชุมชนของโรงเรียนตามทัศนะของ
ผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน

กิจกรรมการบริการและให้ความร่วมมือของ โรงเรียนต่อชุมชนตามบทบาทที่เป็นจริง	df	SS	MS	F
1. จัดศูนย์รวมข่าวและป้ายประกาศหน้า โรงเรียนหรือ ในจุดรวมของชุมชน เพื่อติดข่าวความรู้ต่าง ๆ				
ระหว่างกลุ่ม	2	12.29	6.14	4.57**
ภายในกลุ่ม	1103	1483.01	1.34	
2. จัดทำบริการเสียงตามสายให้ชุมชน โดย มีศูนย์กระจายเสียงอยู่ในโรงเรียน				
ระหว่างกลุ่ม	2	1.21	0.60	0.49
ภายในกลุ่ม	1103	1355.13	1.23	
3. จัดบริการห้องสมุดเคลื่อนที่ไปบริการตาม จุดต่าง ๆ ในชุมชน				
ระหว่างกลุ่ม	2	8.22	4.11	2.96*
ภายในกลุ่ม	1103	1532.87	1.39	
4. เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาใช้ ห้องสมุด ในโรงเรียน				
ระหว่างกลุ่ม	2	1.05	0.53	0.37
ภายในกลุ่ม	1103	1579.44	1.43	
5. ให้บริการไปรษณีย์ โดยเป็นจุดรับ จดหมายและไปรษณีย์ภัณฑ์				
ระหว่างกลุ่ม	2	14.59	7.34	5.66**
ภายในกลุ่ม	1103	1431.22	1.30	

ตาราง 15 (ต่อ)

กิจกรรมการบริการและให้ความร่วมมือของ โรงเรียนต่อชุมชนตามบทบาทที่เป็นจริง	df	SS	MS	F
6. โรงเรียนเป็นหน่วยรับบริจาคโลหิต				
ระหว่างกลุ่ม	2	4.04	2.02	1.37
ภายในกลุ่ม	1103	1625.73	1.47	
7. จัดห้องพยาบาลของโรงเรียนเป็นห้อง ปฐมพยาบาลสำหรับประชาชนที่เจ็บป่วย มารับการรักษาเบื้องต้น				
ระหว่างกลุ่ม	2	7.86	3.93	2.88*
ภายในกลุ่ม	1103	1505.67	1.36	
8. จัดกิจกรรมป้องกันและรักษาโรคให้แก่ ชุมชน เช่นปลูกฝี ฉีดวัคซีน				
ระหว่างกลุ่ม	2	12.39	6.20	4.20*
ภายในกลุ่ม	1103	1626.43	1.47	
9. บริการจำหน่ายอาหารเสริมแก่เยาวชน ในชุมชนในราคาถูก				
ระหว่างกลุ่ม	2	8.03	4.01	2.90*
ภายในกลุ่ม	1103	1528.04	1.38	
10. จัดกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านสิ่งเสพติด ให้โทษ				
ระหว่างกลุ่ม	2	5.49	2.75	1.95
ภายในกลุ่ม	1103	1553.21	1.41	

ตาราง 15 (ต่อ)

กิจกรรมการบริการและให้ความร่วมมือของ โรงเรียนต่อชุมชนตามบทบาทที่เป็นจริง	df	SS	MS	F
11. บริการตรวจสอบสภาพอนามัยให้แก่ ประชาชน				
ระหว่างกลุ่ม	2	6.10	3.05	2.45
ภายในกลุ่ม	1103	1374.21	1.25	
12. บริการให้คำปรึกษาปัญหาสุขภาพ				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.11	0.05	0.04
ภายในกลุ่ม	1103	1372.56	1.24	
13. บริการวางแผนครอบครัวร่วมกับ กรมอนามัย				
ระหว่างกลุ่ม	2	9.44	4.72	4.01*
ภายในกลุ่ม	1103	1298.80	1.18	
14. จัดอบรมให้ความรู้ในการสร้างสุขนิสัยที่ดี ในการโภชนาการ				
ระหว่างกลุ่ม	2	11.54	5.77	4.67**
ภายในกลุ่ม	1103	1361.92	1.23	
15. จัดอบรมให้ความรู้เรื่องการบำรุงรักษา สุขภาพพลานามัยของร่างกาย				
ระหว่างกลุ่ม	2	17.28	8.64	6.34**
ภายในกลุ่ม	1103	1502.08	1.36	
16. ให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้น้ำสะอาด บริโภค				
ระหว่างกลุ่ม	2	11.11	5.56	4.52**
ภายในกลุ่ม	1103	1356.38	1.23	

ตาราง 15 (ต่อ)

กิจกรรมการบริการและให้ความร่วมมือของ โรงเรียนต่อชุมชนตามบทบาทที่เป็นจริง	df	SS	MS	F
17. ให้ความรู้เกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอย				
ระหว่างกลุ่ม	2	10.69	5.35	4.04*
ภายในกลุ่ม	1103	1460.95	1.32	
18. จัดกิจกรรมบำรุงรักษาและเผยแพร่ ศิลปวัฒนธรรมไทย				
ระหว่างกลุ่ม	2	8.38	4.19	2.88*
ภายในกลุ่ม	1103	1607.25	1.46	
19. จัดแข่งขันกีฬาเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.92	0.46	0.33
ภายในกลุ่ม	1103	1557.35	1.41	
20. บริการสนามเด็กเล่น โดยใช้พื้นที่ภายใน โรงเรียน				
ระหว่างกลุ่ม	2	5	2.50	1.75
ภายในกลุ่ม	1103	1575.73	1.43	
21. ให้ใช้สถานที่ภายในโรงเรียนจัดงาน รื่นเริงและงานพิธีต่าง ๆ				
ระหว่างกลุ่ม	2	—	—	—
ภายในกลุ่ม	1103	1432.71	1.30	

ตาราง 15 (ต่อ)

กิจกรรมการบริการและให้ความร่วมมือของ โรงเรียนต่อชุมชนตามบทบาทที่เป็นจริง	df	SS	MS	F
22. จัดกิจกรรมบูรณะซ่อมแซมโบราณวัตถุใน ชุมชน				
ระหว่างกลุ่ม	2	11.92	5.96	3.78*
ภายในกลุ่ม	1103	1740.83	1.58	
23. จัดกิจกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ				
ระหว่างกลุ่ม	2	19.16	9.58	6.49**
ภายในกลุ่ม	1103	1628.54	1.48	
24. ให้บริการอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อการจัดงาน ต่าง ๆ ของชุมชน				
ระหว่างกลุ่ม	2	10.80	5.40	3.86*
ภายในกลุ่ม	1103	1541.37	1.38	
25. เปิดโอกาสให้ประชาชนมาใช้สนามกีฬา ของโรงเรียน				
ระหว่างกลุ่ม	2	14.17	7.09	4.87**
ภายในกลุ่ม	1103	1606.33	1.46	
26. บริการพันธุ์ไม้ต่าง ๆ ให้ประชาชนใน ชุมชนนำไปปลูกตามที่สาธารณะ				
ระหว่างกลุ่ม	2	12.03	6.02	4.14*
ภายในกลุ่ม	1103	1603.83	1.45	
27. บริการปลูกต้นไม้ในสวนสาธารณะ				
ระหว่างกลุ่ม	2	26.15	13.07	8.34**
ภายในกลุ่ม	1103	1729.43	1.57	

ตาราง 15 (ต่อ)

กิจกรรมการบริการและให้ความร่วมมือของ โรงเรียนต่อชุมชนตามบทบาทที่เป็นจริง	df	SS	MS	F
28. บริการสถานที่ภายในโรงเรียนเป็นที่จอดรถยนต์ของประชาชนในชุมชน				
ระหว่างกลุ่ม	2	6.57	3.28	2.17
ภายในกลุ่ม	1103	1667.55	1.51	
29. จัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ด้าน สุขภาพ สวัสดิภาพ และความปลอดภัย ของชุมชน				
ระหว่างกลุ่ม	2	49.15	24.57	16.29**
ภายในกลุ่ม	1103	1663.89	1.51	
30. โรงเรียนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญห สำคัญในชุมชน เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาสาธารณสุข				
ระหว่างกลุ่ม	2	38.50	19.25	13.78**
ภายในกลุ่ม	1103	1540.41	1.40	
31. ร่วมมือกับสมาคม กลุ่มบุคคล มูลนิธิ จัดหาทุนการศึกษาให้แก่นักเรียน				
ระหว่างกลุ่ม	2	7.31	3.65	2.80
ภายในกลุ่ม	1103	1441.54	1.31	
32. โรงเรียนใช้สถานประกอบการที่มีอยู่ใน ชุมชนให้นักเรียนศึกษาหาความรู้และ ฝึกงาน				
ระหว่างกลุ่ม	2	6.72	3.36	2.45
ภายในกลุ่ม	1103	1516.55	1.37	

ตาราง 15 (ต่อ)

กิจกรรมการบริการและให้ความร่วมมือของ โรงเรียนต่อชุมชนตามบทบาทที่เป็นจริง	df	SS	MS	F
33. เชิญผู้นำชุมชนผู้ปกครองนักเรียนร่วมเป็น กรรมการศึกษาของโรงเรียน				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.61	0.31	0.24
ภายในกลุ่ม	1103	1402.67	1.27	
34. จัดหน่วยนิเทศการเคลื่อนที่ให้ความรู้ ด้านต่าง ๆ แก่ประชาชนในชุมชน				
ระหว่างกลุ่ม	2	11.94	5.97	4.03**
ภายในกลุ่ม	1103	1530.18	1.39	
35. จัดโครงการกระเป๋าน้ำร้อนให้นักเรียนนำ ไปให้ผู้ปกครองและเพื่อนบ้านอ่าน				
ระหว่างกลุ่ม	2	11.45	5.72	4.78**
ภายในกลุ่ม	1103	1321.51	1.20	
36. จัดอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นให้กับ ประชาชนที่สนใจ				
ระหว่างกลุ่ม	2	1.17	0.59	0.35
ภายในกลุ่ม	1103	1861.17	1.69	
37. จัดกิจกรรมประกวดผลผลิตของเกษตรกร ในชุมชน				
ระหว่างกลุ่ม	2	9.56	4.78	3.83*
ภายในกลุ่ม	1103	1377.03	1.25	

ตาราง 15 (ต่อ)

กิจกรรมการบริการและให้ความร่วมมือของ โรงเรียนต่อชุมชนตามบทบาทที่เป็นจริง	df	SS	MS	F
38. จัดตลาดนัดภายในโรงเรียนให้ประชาชน ในชุมชนนำผลผลิตมาจำหน่าย				
ระหว่างกลุ่ม	2	2.01	1	0.67
ภายในกลุ่ม	1103	1664.31	1.51	
39. จัดตั้งสหกรณ์ร้านค้าในโรงเรียน เปิด โอกาสให้ประชาชนในชุมชนมาใช้บริการ				
ระหว่างกลุ่ม	2	8	4	2.73
ภายในกลุ่ม	1103	1616.03	1.47	
40. จัดบริการแนะแนวอาชีพให้กับประชาชน ในชุมชน				
ระหว่างกลุ่ม	2	27.03	13.51	9.31**
ภายในกลุ่ม	1103	1601.03	1.45	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 15 แสดงว่าผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อบทบาทที่เป็นจริงในการบริการชุมชนของโรงเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันนั้น มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 13 ข้อ คือ ข้อ 1, 5, 14, 15, 16, 23, 25, 27, 29, 30, 34, 35 และ 40 และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 10 ข้อ คือ ข้อ 3, 7, 8, 9, 13, 17, 22, 24, 26 และ 37 ส่วนอีก 17 ข้อ ไม่พบความแตกต่าง

เพื่อให้ทราบว่าในแต่ละข้อที่เห็นแตกต่างกัน ผู้บริหารและครูในโรงเรียน
ขนาดใดมีความเห็นแตกต่างกันบ้าง จึงนำไปทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ตามวิธีของ นิวแมน-คูลส์
ดังปรากฏผลในตาราง 16

ตาราง 16 เปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงในการบริการชุมชนของโรงเรียนตามทัศนะของ
ผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันที่พบความแตกต่างเป็นรายคู่

กิจกรรมการให้บริการ	ขนาดโรงเรียน		กลาง	ใหญ่พิเศษ	ใหญ่
1. จัดศูนย์รวมข่าวและป้าย	$\bar{X}$		2.01	2.06	2.26
ประกาศหน้าโรงเรียน	กลาง	2.01	-	2.06	2.25
หรือในจุดรวมของชุมชน	ใหญ่พิเศษ	2.06		-	0.20*
เพื่อติดข่าวความรู้ต่างๆ	ใหญ่	2.26			-
3. จัดบริการห้องสมุด	$\bar{X}$		2.42	2.53	2.67
เคลื่อนที่ไปบริการตาม	กลาง	2.42	-	0.11	0.25
จุดต่าง ๆ ในชุมชน	ใหญ่พิเศษ	2.53		-	0.14
	ใหญ่	2.67			-
5. ให้บริการไปรษณีย์	$\bar{X}$		1.98	2.09	2.28
โดยเป็นจุดรับจดหมาย	กลาง	1.98	-	0.11	0.30*
ไปรษณีย์ภัณฑ์	ใหญ่พิเศษ	2.09		-	0.30*
	ใหญ่	2.28			-
กิจกรรมการให้บริการ	ขนาดโรงเรียน		กลาง	ใหญ่	ใหญ่พิเศษ
7. จัดห้องพยาบาลของ	$\bar{X}$		2.72	2.84	2.97
โรงเรียนเป็นห้อง	กลาง	2.72	-	0.12	0.25
ปฐมพยาบาลสำหรับ	ใหญ่	2.84		-	0.13
ประชาชนที่เจ็บป่วย	ใหญ่พิเศษ	2.97			-
มารับการรักษาเบื้องต้น					

ตาราง 16 (ต่อ)

กิจกรรมการให้บริการ	ขนาดโรงเรียน		กลาง	ใหญ่	ใหญ่พิเศษ
8. จัดกิจกรรมและป้องกัน		$\bar{X}$	2.41	2.67	2.77
รักษาโรคให้แก่ชุมชน	กลาง	2.41	-	0.26*	0.36*
เช่นปลูกฝี ฉีดวัคซีน	ใหญ่	2.67		-	0.10
	ใหญ่พิเศษ	2.77			-
9. บริการจำหน่ายอาหาร		$\bar{X}$	2.32	2.50	2.61
เสริมแก่เยาวชนใน	กลาง	2.32	-	0.18	0.29
ชุมชนในราคาถูก	ใหญ่	2.50		-	0.11
	ใหญ่พิเศษ	2.61			-
13. บริการวางแผน		$\bar{X}$	2.94	3.22	3.25
ครอบครัวร่วมกับ	กลาง	2.94	-	0.28*	0.31*
กรมอนามัย	ใหญ่	3.22		-	0.03
	ใหญ่พิเศษ	3.25			-
14. จัดอบรมให้ความรู้		$\bar{X}$	3.16	3.46	3.51
ในการสร้างสุขนิสัย	กลาง	3.16	-	0.30*	0.35*
ที่ดีในการโภชนาการ	ใหญ่	3.46		-	0.05
	ใหญ่พิเศษ	3.51			-

ตาราง 16 (ต่อ)

กิจกรรมการให้บริการ	ขนาดโรงเรียน		กลาง	ใหญ่	ใหญ่พิเศษ
15. จัดอบรมให้ความรู้เรื่อง	$\bar{X}$		3.42	3.53	3.76
การบำรุงรักษาสุขภาพ	กลาง	3.42	-	0.11	0.34*
พละนามัยของร่างกาย	ใหญ่	3.53		-	0.23*
	ใหญ่พิเศษ	3.76			-
16. ให้ความรู้เกี่ยวกับการ	$\bar{X}$		3.60	3.72	3.90
ใช้น้ำสะอาดบริโภค	กลาง	3.60	-	0.12	0.30*
	ใหญ่	3.72		-	0.18*
	ใหญ่พิเศษ				-
17. ให้ความรู้เกี่ยวกับการ	$\bar{X}$		2.90	3.09	3.22
กำจัดขยะมูลฝอย	กลาง	2.90	-	0.19	0.32*
	ใหญ่	3.09		-	0.13
	ใหญ่พิเศษ	3.22			-
18. จัดกิจกรรมบำรุงรักษา	$\bar{X}$		2.96	3.19	3.26
และเผยแพร่ศิลป์	กลาง	2.96	-	0.23	0.30*
วัฒนธรรมไทย	ใหญ่	3.19		-	0.07
	ใหญ่พิเศษ	3.26			-

ตาราง 16 (ต่อ)

กิจกรรมการให้บริการ	ขนาดโรงเรียน		กลาง	ใหญ่	ใหญ่พิเศษ
22. จัดกิจกรรมบูรณะ		$\bar{X}$	2.56	2.77	2.90
ซ่อมแซมโบราณวัตถุ	กลาง	2.56	-	0.21	0.34*
ในชุมชน	ใหญ่	2.77		-	0.13
	ใหญ่พิเศษ	2.90			-
23. จัดกิจกรรมอนุรักษ์		$\bar{X}$	2.26	2.61	2.71
ทรัพยากรธรรมชาติ	กลาง	2.26	-	0.35*	0.45*
	ใหญ่	2.61		-	0.10
	ใหญ่พิเศษ	2.71			-
24. ให้บริการอุปกรณ์ต่างๆ		$\bar{X}$	2.15	2.42	2.49
เพื่อการจัดงานต่างๆ	กลาง	2.15	-	0.27*	0.34*
ของชุมชน	ใหญ่	2.42		-	0.07
	ใหญ่พิเศษ	2.49			-
25. เปิดโอกาสให้ประชาชน		$\bar{X}$	2.18	2.54	2.55
มาใช้สนามกีฬาของ	กลาง	2.18	-	0.36*	0.37*
โรงเรียน	ใหญ่	2.54		-	0.01
	ใหญ่พิเศษ	2.55			-

ตาราง 16 (ต่อ)

กิจกรรมการให้บริการ	ขนาดโรงเรียน		กลาง	ใหญ่พิเศษ	ใหญ่
26. บริการพันธไม้งานต่าง ๆ		$\bar{X}$	2.38	2.69	2.72
ให้ประชาชนในชุมชนนำ	กลาง	2.38	-	0.31*	0.34*
ไปปลูกตามที่สาธารณะ	ใหญ่พิเศษ	2.69		-	0.03
	ใหญ่	2.72			-
กิจกรรมการให้บริการ	ขนาดโรงเรียน		กลาง	ใหญ่	ใหญ่พิเศษ
27. บริการปลูกต้นไม้ใน		$\bar{X}$	2.13	2.53	2.65
สวนสาธารณะ	กลาง	2.13	-	0.40*	0.52*
	ใหญ่	2.53		-	0.12
	ใหญ่พิเศษ	2.65			-
29. จัดกิจกรรมบำเพ็ญ		$\bar{X}$	2.94	3.31	3.61
ประโยชน์ด้านสุขภาพ	กลาง	2.94	-	0.37*	0.67*
สวัสดิภาพ และความ	ใหญ่	3.31		-	0.30*
ปลอดภัยของชุมชน	ใหญ่พิเศษ	3.61			-
30. โรงเรียนมีส่วนร่วม		$\bar{X}$	3.22	3.45	3.77
ในการแก้ไข้ปัญหา	กลาง	3.22	-	0.23*	0.55*
สำคัญในชุมชน เช่น	ใหญ่	3.45		-	0.32*
ปัญหาอาชญากรรม	ใหญ่พิเศษ	3.77			-
ปัญหาสาธารณสุข					

ตาราง 16 (ต่อ)

กิจกรรมการให้บริการ	ขนาดโรงเรียน		กลาง	ใหญ่	ใหญ่พิเศษ
34. จัดหน่วยนิเทศการ		$\bar{X}$	2.44	2.45	2.79
เคลื่อนที่ให้ความรู้ด้าน	กลาง	2.44	-	0.05	0.35*
ต่าง ๆ แก่ประชาชน	ใหญ่	2.45		-	0.14
ในชุมชน	ใหญ่พิเศษ	2.79			-
35. จัดโครงการกระบ่า		$\bar{X}$	2.86	2.93	3.13
หนังสือให้นักเรียนนำ	กลาง	2.86	-	0.07	0.27*
ไปให้ผู้ปกครองและ	ใหญ่	2.93		-	0.20*
เพื่อนบ้านอ่าน	ใหญ่พิเศษ	3.13			-
37. จัดกิจกรรมประกวด		$\bar{X}$	2.90	3.06	3.20
ผลผลิตของเกษตรกร	กลาง	2.90	-	0.16	0.30*
ในชุมชน	ใหญ่	3.06		-	0.14
	ใหญ่พิเศษ	3.20			-
40. จัดบริการแนะแนว		$\bar{X}$	2.70	2.86	3.14
อาชีพให้กับประชาชน	กลาง	2.70	-	0.16	0.44*
ในชุมชน	ใหญ่	2.86		-	0.28*
	ใหญ่พิเศษ	3.14			-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตาราง 16 แสดงว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโรงเรียนต่างขนาดกัน
 ต่อบทบาทที่เป็นจริง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนี้

ผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ มีความเห็นต่อบทบาท
 ที่เป็นจริงสูงกว่าผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดกลาง ในข้อ 8, 13, 14, 23, 24,
 25, 26, 27, 29 และ 30

ผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีความเห็นต่อบทบาทที่เป็นจริงสูงกว่า
 ผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดกลาง ในข้อ 17, 18, 22, 34 และ 37

ผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีความเห็นต่อบทบาทที่เป็นจริงสูงกว่า
 ผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดกลาง ในข้อ 15, 16, 29, 30, 35 และ
 40

ผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความเห็นต่อบทบาทที่เป็นจริงสูงกว่า
 ผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ในข้อ 1 และ 5

ข้ออื่น ๆ นอกนั้นเมื่อนำมาเปรียบเทียบรายคู่ ไม่พบความแตกต่างแต่ประการใด

เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อบทบาทที่คาดหวังในการบริการชุมชนตามทัศนะผู้บริหาร
 และครูในโรงเรียน ที่มีขนาดต่างกัน ผลปรากฏดังแสดงในตาราง 17 - 18

ตาราง 17 เปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวังในการบริการชุมชนของโรงเรียนตามทัศนะของ
ผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน

กิจกรรมการบริการและให้ความร่วมมือของ โรงเรียนต่อชุมชนตามบทบาทที่คาดหวัง	df	SS	MS	F
1. จัดศูนย์รวมข่าวและป้ายประกาศหน้า โรงเรียนหรือ ในจุดรวมของชุมชน เพื่อติดข่าวความรู้ต่าง ๆ				
ระหว่างกลุ่ม	2	11.86	5.93	4.99**
ภายในกลุ่ม	1103	1311.96	1.19	
2. จัดทำบริการเสียงตามสายให้ชุมชน โดย มีศูนย์กระจายเสียงอยู่ในโรงเรียน				
ระหว่างกลุ่ม	2	10.88	5.44	4.77**
ภายในกลุ่ม	1103	1256.83	1.14	
3. จัดบริการห้องสมุดเคลื่อนที่ไปบริการตาม จุดต่าง ๆ ในชุมชน				
ระหว่างกลุ่ม	2	10.60	5.30	4.44**
ภายในกลุ่ม	1103	1316.76	1.19	
4. เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาใช้ ห้องสมุดในโรงเรียน				
ระหว่างกลุ่ม	2	16.20	8.10	6.23**
ภายในกลุ่ม	1103	1433.94	1.30	
5. ให้บริการไปรษณีย์ โดยเป็นจุดรับ จดหมายและไปรษณีย์ภัณฑ์				
ระหว่างกลุ่ม	2	9.72	4.86	3.85**
ภายในกลุ่ม	1103	1391.63	1.26	

ตาราง 17 (ต่อ)

กิจกรรมการบริการและให้ความร่วมมือของ โรงเรียนต่อชุมชนตามบทบาทที่คาดหวัง	df	SS	MS	F
6. โรงเรียนเป็นหน่วยรับบริจาคโลหิต				
ระหว่างกลุ่ม	2	19.76	9.88	7.10**
ภายในกลุ่ม	1103	1535.42	1.39	
7. จัดห้องพยาบาลของโรงเรียนเป็นห้อง ปฐมพยาบาลสำหรับประชาชนที่เจ็บป่วย มารับการรักษาเบื้องต้น				
ระหว่างกลุ่ม	2	17.60	8.80	6.79**
ภายในกลุ่ม	1103	1428.65	1.30	
8. จัดกิจกรรมป้องกันและรักษาโรคให้แก่ ชุมชน เช่นปลูกฝี ฉีดวัคซีน				
ระหว่างกลุ่ม	2	30.69	15.35	11.31**
ภายในกลุ่ม	1103	1497.13	1.36	
9. บริการจำหน่ายอาหารเสริมแก่เยาวชน ในชุมชนในราคาถูก				
ระหว่างกลุ่ม	2	11.76	5.88	4.74**
ภายในกลุ่ม	1103	1368.07	1.24	
10. จัดกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านสิ่งเสพติด ให้โทษ				
ระหว่างกลุ่ม	2	27.27	13.64	10.10**
ภายในกลุ่ม	1103	1490.71	1.35	

ตาราง 17 (ต่อ)

กิจกรรมการบริการและให้ความร่วมมือของ โรงเรียนต่อชุมชนตามบทบาทที่คาดหวัง	df	SS	MS	F
11. บริการตรวจสอบสภาพอนามัยให้แก่ ประชาชน				
ระหว่างกลุ่ม	2	15.41	7.70	6.07**
ภายในกลุ่ม	1103	1399.59	1.27	
12. บริการให้คำปรึกษาปัญหาสุขภาพ				
ระหว่างกลุ่ม	2	8.53	4.26	3.92*
ภายในกลุ่ม	1103	1199.24	1.09	
13. บริการวางแผนครอบครัวร่วมกับ กรมอนามัย				
ระหว่างกลุ่ม	2	9.88	4.94	4.52**
ภายในกลุ่ม	1103	1206.45	1.09	
14. จัดอบรมให้ความรู้ในการสร้างสุขนิสัยที่ดี ในการโภชนาการ				
ระหว่างกลุ่ม	2	14.58	7.29	6.42**
ภายในกลุ่ม	1103	1252.97	1.14	
15. จัดอบรมให้ความรู้เรื่องการบำรุงรักษา สุขภาพพลานามัยของร่างกาย				
ระหว่างกลุ่ม	2	21.57	10.77	8.58**
ภายในกลุ่ม	1103	1386.22	1.26	

ตาราง 17 (ต่อ)

กิจกรรมการบริการและให้ความร่วมมือของ โรงเรียนต่อชุมชนตามบทบาทที่คาดหวัง	df	SS	MS	F
16. ให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้น้ำสะอาด บริโภค				
ระหว่างกลุ่ม	2	11.72	5.86	4.41**
ภายในกลุ่ม	1103	1465.97	1.33	
17. ให้ความรู้เกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอย				
ระหว่างกลุ่ม	2	8.24	4.12	3.30*
ภายในกลุ่ม	1103	1377.25	1.25	
18. จัดกิจกรรมบำรุงรักษาและเผยแพร่ ศิลปวัฒนธรรมไทย				
ระหว่างกลุ่ม	2	19.95	9.98	8.37**
ภายในกลุ่ม	1103	1314.26	1.19	
19. จัดแข่งขันกีฬา เชื่อมความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน				
ระหว่างกลุ่ม	2	6.21	3.10	2.62
ภายในกลุ่ม	1103	1307.79	1.19	
20. บริการสนามเด็กเล่นโดยใช้พื้นที่ภายใน โรงเรียน				
ระหว่างกลุ่ม	2	6.34	3.17	2.60
ภายในกลุ่ม	1103	1342.39	1.22	
21. ให้ใช้สถานที่ภายในโรงเรียนจัดงาน รื่นเริงและงานพิธีต่าง ๆ				
ระหว่างกลุ่ม	2	4.41	2.21	2.10
ภายในกลุ่ม	1103	1159.22	1.05	

ตาราง 17 (ต่อ)

กิจกรรมการบริการและให้ความร่วมมือของ โรงเรียนต่อชุมชนตามบทบาทที่คาดหวัง	df	SS	MS	F
22. จัดกิจกรรมบูรณาละเชื่อมแฉมโบราณวัตถุใน ชุมชน				
ระหว่างกลุ่ม	2	9.32	4.66	4.00*
ภายในกลุ่ม	1103	1284.57	1.64	
23. จัดกิจกรรมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ				
ระหว่างกลุ่ม	2	14.94	7.47	6.23**
ภายในกลุ่ม	1103	1322.11	1.20	
24. ให้บริการอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อการจัดงาน ต่าง ๆ ของชุมชน				
ระหว่างกลุ่ม	2	7.46	3.73	3.17*
ภายในกลุ่ม	1103	1296.74	1.17	
25. เปิดโอกาสให้ประชาชนมาใช้สนามกีฬา ของโรงเรียน				
ระหว่างกลุ่ม	2	7.22	3.61	3.15*
ภายในกลุ่ม	1103	1264.84	1.15	
26. บริการพันธุ์ไม้ต่าง ๆ ให้ประชาชนใน ชุมชนนำไปปลูกตามที่สาธารณะ				
ระหว่างกลุ่ม	2	11.62	5.81	4.94**
ภายในกลุ่ม	1103	1298.29	1.18	

ตาราง 17 (ต่อ)

กิจกรรมการบริการและให้ความร่วมมือของ โรงเรียนต่อชุมชนตามบทบาทที่คาดหวัง	df	SS	MS	F
27. บริการปลูกต้นไม้ในสวนสาธารณะ				
ระหว่างกลุ่ม	2	15.97	7.99	6.16**
ภายในกลุ่ม	1103	1431.07	1.30	
28. บริการสถานที่ภายในโรงเรียนเป็นที่จอดรถยนต์ของประชาชนในชุมชน				
ระหว่างกลุ่ม	2	8.71	4.35	3.14*
ภายในกลุ่ม	1103	1529.33	1.39	
29. จัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ด้าน สุขภาพ สวัสดิภาพ และความปลอดภัย ของชุมชน				
ระหว่างกลุ่ม	2	36.07	18.03	13.68**
ภายในกลุ่ม	1103	1454.10	1.32	
30. โรงเรียนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา สำคัญในชุมชน เช่น ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาสาธารณสุข				
ระหว่างกลุ่ม	2	36.20	18.10	13.93**
ภายในกลุ่ม	1103	1433	1.30	
31. ร่วมมือกับสมาคม กลุ่มบุคคล มูลนิธิ จัดหาทุนการศึกษาให้นักเรียน				
ระหว่างกลุ่ม	2	21.59	10.79	8.98**
ภายในกลุ่ม	1103	1325.35	1.20	

ตาราง 17 (ต่อ)

กิจกรรมการบริการและให้ความร่วมมือของ โรงเรียนต่อชุมชนตามบทบาทที่คาดหวัง	df	SS	MS	F
32. โรงเรียนใช้สถานประกอบการที่มีอยู่ใน ชุมชนให้นักเรียนศึกษาหาความรู้และ ฝึกงาน				
ระหว่างกลุ่ม	2	16.48	8.24	6.35**
ภายในกลุ่ม	1103	1430.69	1.30	
33. เชิญผู้นำชุมชนผู้ปกครองนักเรียนร่วมเป็น กรรมการศึกษาของโรงเรียน				
ระหว่างกลุ่ม	2	1.56	0.78	0.69
ภายในกลุ่ม	1103	1241.61	1.12	
34. จัดหน่วยนิเทศการเคลื่อนที่ให้ความรู้ ด้านต่าง ๆ แก่ประชาชนในชุมชน				
ระหว่างกลุ่ม	2	18.47	9.23	6.79**
ภายในกลุ่ม	1103	1499.87	1.36	
35. จัดโครงการกระบ่าหนังสือให้นักเรียนนำ ไปให้ผู้ปกครองและเพื่อนบ้านอ่าน				
ระหว่างกลุ่ม	2	16.47	8.24	7.75**
36. จัดอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นให้กับ ประชาชนที่สนใจ				
ระหว่างกลุ่ม	2	13.65	6.83	5.10**
ภายในกลุ่ม	1103	1477.42	1.34	

ตาราง 17 (ต่อ)

กิจกรรมการบริการและให้ความร่วมมือของ โรงเรียนต่อชุมชนตามบทบาทที่คาดหวัง	df	SS	MS	F
37. จัดกิจกรรมประกวดผลผลิตของเกษตรกร ในชุมชน				
ระหว่างกลุ่ม	2	16.47	8.24	7.03**
ภายในกลุ่ม	1103	1292.41	1.17	
38. จัดตลาดนัดภายในโรงเรียนให้ประชาชน ในชุมชนนำผลผลิตมาจำหน่าย				
ระหว่างกลุ่ม	2	7.73	3.87	3.00*
ภายในกลุ่ม	1103	1292.41	1.17	
39. จัดตั้งสหกรณ์ร้านค้าในโรงเรียน เปิด โอกาสให้ประชาชนในชุมชนมาใช้บริการ				
ระหว่างกลุ่ม	2	14.35	7.17	5.51**
ภายในกลุ่ม	1103	1435.64	1.30	
40. จัดบริการแนะแนวอาชีพให้กับประชาชน ในชุมชน				
ระหว่างกลุ่ม	2	25.86	12.93	9.65**
ภายในกลุ่ม	1103	1478.42	1.34	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 17 แสดงว่าผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อบทบาทที่คาดหวังในการบริการชุมชนของโรงเรียน ตามทัศนะของผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน นั้นมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 28 ข้อ คือ ข้อ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 18, 23, 26, 27, 29, 30, 32, 34, 35, 36, 37, 39 และ 40 และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 7 ข้อ คือ ข้อ 12, 17, 22, 24, 25, 28 และ 38 ส่วนอีก 5 ข้อ ความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

เพื่อให้ทราบว่าในแต่ละที่มีความเห็นแตกต่างกัน ผู้บริหารและครูโรงเรียนขนาดใดมีความเห็นแตกต่างกันบ้าง จึงนำไปทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ตามวิธีของนิวแมน-คูลส์ ปรากฏผลในตาราง 18

ตาราง 18 เปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวังในการบริการชุมชนของโรงเรียนที่พบความแตกต่าง
เป็นรายคู่

กิจกรรมการให้บริการ	ขนาดโรงเรียน		กลาง	ใหญ่พิเศษ	ใหญ่
1. จัดศูนย์รวมข่าวและป้าย	$\bar{X}$		2.53	2.78	2.86
ประกาศหน้าโรงเรียน	กลาง	2.53	-	0.25*	0.33*
หรือในจุดรวมของชุมชน	ใหญ่พิเศษ	2.78		-	0.08
เพื่อติดข่าวความรู้ต่างๆ	ใหญ่	2.86			-
กิจกรรมการให้บริการ	ขนาดโรงเรียน		กลาง	ใหญ่	ใหญ่พิเศษ
2. จัดทำบริการเสียงตาม	$\bar{X}$		2.76	3.02	3.10
สายให้ชุมชน โดยมีศูนย์	กลาง	2.76	-	0.26*	0.34*
กระจายเสียงอยู่ใน	ใหญ่	3.02		-	0.08
โรงเรียน	ใหญ่พิเศษ	3.10			-
3. จัดบริการห้องสมุด	$\bar{X}$		2.66	2.95	2.98
เคลื่อนที่ไปบริการตาม	กลาง	2.66	-	0.29*	0.32*
จุดต่าง ๆ ในชุมชน	ใหญ่	2.95		-	0.03
	ใหญ่พิเศษ	2.98			-
4. เปิดโอกาสให้ประชาชน	$\bar{X}$		2.56	2.84	2.97
เข้ามาใช้ห้องสมุดใน	กลาง	2.56	-	0.28*	0.41*
โรงเรียน	ใหญ่	2.84		-	0.13
	ใหญ่พิเศษ	2.97			-

ตาราง 18 (ต่อ)

กิจกรรมการให้บริการ	ขนาดโรงเรียน		กลาง	ใหญ่	ใหญ่พิเศษ
5. ให้บริการไปรษณีย์		$\bar{X}$	2.38	2.67	2.69
โดยเป็นจุดรับจดหมาย	กลาง	2.38	-	0.29*	0.31*
และไปรษณีย์ภัณฑ์	ใหญ่	2.67		-	0.02
	ใหญ่พิเศษ	2.69			-
6. โรงเรียนเป็นหน่วย		$\bar{X}$	2.61	2.92	3.07
รับบริจาคโลหิต	กลาง	2.61	-	0.31*	0.46*
	ใหญ่	2.92		-	0.15
	ใหญ่พิเศษ	3.07			-
7. จัดห้องพยาบาลใน		$\bar{X}$	2.96	3.04	3.28
โรงเรียนเป็นห้อง	กลาง	2.96	-	0.08	0.32*
ปฐมพยาบาลสำหรับ	ใหญ่	3.04		-	0.24*
ประชาชนที่เจ็บป่วย	ใหญ่พิเศษ	3.28			-
มารับการรักษาเบื้องต้น					
8. จัดกิจกรรมป้องกันและ		$\bar{X}$	2.66	2.96	3.20
รักษาโรคให้แก่ชุมชน	กลาง	2.66	-	0.30*	0.54*
เช่น ปลูกฝี ฉีดวัคซีน	ใหญ่	2.96		-	0.24*
	ใหญ่พิเศษ	3.20			-

ตาราง 18 (ต่อ)

กิจกรรมการให้บริการ	ขนาดโรงเรียน		กลาง	ใหญ่	ใหญ่พิเศษ
9. บริการจำหน่ายอาหาร		$\bar{X}$	2.64	2.89	2.99
เสริมแก่เยาวชนใน	กลาง	2.64	-	0.25*	0.35*
ชุมชนในราคาถูก	ใหญ่	2.89		-	0.10
	ใหญ่พิเศษ	2.99			-
10. จัดกิจกรรมรณรงค์		$\bar{X}$	2.79	2.90	3.20
ต่อต้านสิ่งเสพติด	กลาง	2.79	-	0.11	0.41*
ให้โทษ	ใหญ่	2.90		-	0.30*
	ใหญ่พิเศษ				-
11. บริการตรวจสุขภาพ		$\bar{X}$	2.54	2.79	2.93
อนามัยให้แก่ประชาชน	กลาง	2.54	-	0.25*	0.39*
	ใหญ่	2.79		-	0.14
	ใหญ่พิเศษ	2.93			-
กิจกรรมการให้บริการ	ขนาดโรงเรียน		กลาง	ใหญ่พิเศษ	ใหญ่
12. บริการให้คำปรึกษา		$\bar{X}$	2.74	3.00	3.03
ปัญหาสุขภาพ	กลาง	2.74	-	0.26*	0.29*
	ใหญ่พิเศษ	3.00		-	0.03
	ใหญ่	3.03			-

ตาราง 18 (ต่อ)

กิจกรรมการให้บริการ	ขนาด โรงเรียน		กลาง	ใหญ่	ใหญ่พิเศษ
13. บริการวางแผน		$\bar{X}$	3.10	3.30	3.41
ครอบครัวร่วมกับ	กลาง	3.10	—	0.20*	0.31*
กรมอนามัย	ใหญ่	3.30		—	0.11
	ใหญ่พิเศษ	3.41			—
14. จัดอบรมให้ความรู้ใน		$\bar{X}$	3.19	3.40	3.56
การสร้างสุขนิสัยที่ดี	กลาง	3.19	—	0.21	0.37*
ในการโภชนาการ	ใหญ่	3.40		—	0.16*
	ใหญ่พิเศษ	3.56			—
15. จัดอบรมให้ความรู้เรื่อง		$\bar{X}$	3.34	3.44	3.71
การบำรุงรักษาสุขภาพ	กลาง	3.34	—	0.10	0.37*
พละนาถัยของร่างกาย	ใหญ่	3.44		—	0.27*
	ใหญ่พิเศษ	3.71			—
กิจกรรมการให้บริการ	ขนาด โรงเรียน		ใหญ่	กลาง	ใหญ่พิเศษ
16. ให้ความรู้เกี่ยวกับ		$\bar{X}$	3.54	3.55	3.75
การใช้น้ำสะอาด	ใหญ่	3.54	—	0.01	0.21*
บริโภค	กลาง	3.55		—	0.20
	ใหญ่พิเศษ	3.75			—

ตาราง 18 (ต่อ)

กิจกรรมการให้บริการ	ขนาดโรงเรียน		กลาง	ใหญ่	ใหญ่พิเศษ
17. ให้ความรู้เกี่ยวกับ		$\bar{X}$	3.10	3.18	3.33
กำจัดขยะมูลฝอย	กลาง	3.10	-	0.08	0.23
	ใหญ่	3.18		-	0.15*
	ใหญ่พิเศษ	3.33			-
18. จัดกิจกรรมบำรุงรักษา		$\bar{X}$	2.97	3.18	3.39
และเผยแพร่ศิลป	กลาง	2.97	-	0.21	0.42*
วัฒนธรรมไทย	ใหญ่	3.18		-	0.21*
	ใหญ่พิเศษ	3.39			-
22. จัดกิจกรรมบูรณะ		$\bar{X}$	2.77	2.94	3.07
ซ่อมแซมโบราณวัตถุ	กลาง	2.77	-	0.17	0.30*
ในชุมชน	ใหญ่	2.94		-	0.13
	ใหญ่พิเศษ	3.07			-
23. จัดกิจกรรมอนุรักษ์		$\bar{X}$	2.66	2.86	3.03
ทรัพยากรธรรมชาติ	กลาง	2.66	-	0.20	0.37*
	ใหญ่	2.86		-	0.17*
	ใหญ่พิเศษ	3.03			-

ตาราง 18 (ต่อ)

กิจกรรมการให้บริการ	ขนาดโรงเรียน		กลาง	ใหญ่	ใหญ่พิเศษ
24. ให้บริการอุปกรณ์ต่างๆ		$\bar{X}$	2.58	2.76	2.85
เพื่อการจัดงานต่างๆ	กลาง	2.58	-	0.18	0.27*
ของชุมชน	ใหญ่	2.76		-	0.09
	ใหญ่พิเศษ	2.85			-
25. เปิดโอกาสให้ประชาชน		$\bar{X}$	2.75	2.94	3.03
มาใช้สนามกีฬาของ	กลาง	2.75	-	0.19	0.28*
โรงเรียน	ใหญ่	2.94		-	0.09
	ใหญ่พิเศษ	3.03			-
26. บริการพันธุ์ไม้ต่างๆ ให้		$\bar{X}$	2.65	2.96	2.99
ประชาชนในชุมชนนำ	กลาง	2.65	-	0.31*	0.34*
ไปปลูกตามที่สาธารณะ	ใหญ่	2.96		-	0.03
	ใหญ่พิเศษ	2.99			-
27. บริการปลูกต้นไม้ใน		$\bar{X}$	2.62	2.87	3.02
สวนสาธารณะ	กลาง	2.62	-	0.25*	0.40*
	ใหญ่	2.87		-	0.15
	ใหญ่พิเศษ	3.02			-

ตาราง 18 (ต่อ)

กิจกรรมการให้บริการ	ขนาดโรงเรียน		กลาง	ใหญ่	ใหญ่พิเศษ
28. บริการสถานที่ภายใน		$\bar{X}$	2.70	2.78	2.94
โรงเรียนเป็นที่จอดรถ	กลาง	2.70	-	0.08	0.24
รถยนต์ของประชาชน	ใหญ่	2.78		-	0.16*
ในชุมชน	ใหญ่พิเศษ	2.94			-
29. จัดกิจกรรมบำเพ็ญ		$\bar{X}$	3.14	3.22	3.58
ประโยชน์ด้านสุขภาพ	กลาง	3.14	-	0.08	0.44*
สวัสดิภาพ และความ	ใหญ่	3.22		-	0.36*
ปลอดภัยของชุมชน	ใหญ่พิเศษ	3.58			-
30. โรงเรียนมีส่วนร่วมใน		$\bar{X}$	3.18	3.37	3.70
การแก้ไขปัญหาคัญ	กลาง	3.18	-	0.19	0.52*
ในชุมชน เช่น ปัญหา	ใหญ่	3.37		-	0.33*
อาชญากรรม ปัญหา	ใหญ่พิเศษ	3.70			-
สาธารณสุข					
31. ร่วมมือกับสมาคม กลุ่ม		$\bar{X}$	2.76	3.02	3.21
บุคคล มูลนิธิ จัดหา	กลาง	2.76	-	0.26*	0.45*
ทุนการศึกษา ให้แก่	ใหญ่	3.02		-	0.19*
นักเรียน	ใหญ่พิเศษ	3.21			-

ตาราง 18 (ต่อ)

กิจกรรมการให้บริการ	ขนาดโรงเรียน		กลาง	ใหญ่	ใหญ่พิเศษ
32. โรงเรียนใช้สถาน		$\bar{X}$	2.76	3.02	3.17
ประกอบการศึกษาที่มีอยู่	กลาง	2.76	-	0.26*	0.41*
ในชุมชนให้นักเรียน	ใหญ่	3.02		-	0.15*
ศึกษาหาความรู้และ	ใหญ่พิเศษ	3.17			-
ฝึกงาน					
34. จัดหน่วยนิเทศการ		$\bar{X}$	2.65	2.97	3.09
เคลื่อนที่ให้ความรู้	กลาง	2.65	-	0.32*	0.44*
ด้านต่าง ๆ แก่	ใหญ่	2.97		-	0.12
ประชาชนในชุมชน	ใหญ่พิเศษ	3.09			-
35. จัดโครงการกระเป๋		$\bar{X}$	3.20	3.29	3.52
หนังสือให้นักเรียนนำ	กลาง	3.20	-	0.09	0.32*
ไปให้ผู้ปกครองและ	ใหญ่	3.29		-	0.23*
เพื่อนบ้านอ่าน	ใหญ่พิเศษ	3.52			-
36. จัดอบรมวิชาชีพหลักสูตร		$\bar{X}$	2.70	2.96	3.07
ระยะสั้นให้กับประชาชน	กลาง	2.70	-	0.26*	0.37*
ที่สนใจ	ใหญ่	2.96		-	0.11
	ใหญ่พิเศษ	3.07			-

ตาราง 18 (ต่อ)

กิจกรรมการให้บริการ	ขนาดโรงเรียน		กลาง	ใหญ่	ใหญ่พิเศษ
37. จัดกิจกรรมประกวด		$\bar{X}$	3.13	3.15	3.40
ผลผลิตของเกษตรกร	กลาง	3.13	-	0.02	0.27*
ในชุมชน	ใหญ่	3.15		-	0.25*
	ใหญ่พิเศษ	3.40			-
38. จัดตลาดนัดภายใน		$\bar{X}$	2.70	2.90	2.98
โรงเรียนให้ประชาชน	กลาง	2.70	-	0.20	0.28*
ในชุมชนนำผลผลิตมา	ใหญ่	2.90		-	0.08
จำหน่าย	ใหญ่พิเศษ	2.98		-	-
39. จัดตั้งสหกรณ์ร้านค้าใน		$\bar{X}$	2.94	3.08	3.27
โรงเรียน เปิดโอกาส	กลาง	2.94	-	0.14	0.33*
ให้ประชาชนในชุมชน	ใหญ่	3.08		-	0.19*
มาใช้บริการ	ใหญ่พิเศษ	3.27			-
40. จัดบริการแนะแนว		$\bar{X}$	2.79	3.09	3.29
อาชีพให้กับประชาชน	กลาง	2.79	-	0.30*	0.50*
ในชุมชน	ใหญ่	3.09		-	0.20*
	ใหญ่พิเศษ	3.29			-

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตาราง 18 แสดงว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในโรงเรียนต่างขนาดกัน
ต่อบทบาทที่คาดหวัง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนี้

ผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ มีความเห็นต่อบทบาท
ที่คาดหวังสูงกว่าผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดกลางในข้อ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8,
9, 11, 12, 13, 26, 27, 31, 32, 34 และ 36

ผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีความเห็นต่อบทบาทที่คาดหวังสูงกว่า
ผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดใหญ่และ/หรือขนาดกลาง ในข้อ 7, 8, 10, 14, 15,
16, 17, 18, 22, 23, 24, 25, 28, 29, 30, 31, 35, 37, 38, 39 และ 40

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล	นางสาวภัทรพร คักคี่สูง
วัน เดือน ปีเกิด	13 มิถุนายน 2489
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	37/165 หมู่ 6 ซอยโชคชัย 4 ถนนลาดพร้าว เขตลาดพร้าว กรุงเทพฯ
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีวิทยา 2
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนสตรีวิทยา 2 ซอยโชคชัย 4 เขตลาดพร้าว กรุงเทพฯ
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2510	ม.ศ. 5 จาก โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา
พ.ศ. 2516	กศ.บ. จาก วิทยาลัยวิชาการศึกษา พิษณุโลก
พ.ศ. 2536	กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

บทบาทในการบริการชุมชนของโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง
ตามทัศนะของผู้บริหารและครู

บทคัดย่อ
ของ
ภัทรพร ศักดิ์สูง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการบริหารการศึกษา

ตุลาคม 2536

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังในการบริการชุมชนของโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารกับครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลางที่มีขนาดต่างกัน ตลอดจนปัญหาในการจัดกิจกรรมในการบริการชุมชนของโรงเรียน ซึ่งได้แบ่งการให้บริการชุมชนเป็น 6 ด้าน คือ ด้านบริการข่าวสาร ด้านส่งเสริมสุขภาพอนามัย ด้านบริการนันทนาการ ด้านบริการอาคารสถานที่วัสดุอุปกรณ์ ด้านบริการวิชาการ และด้านส่งเสริมอาชีพ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษาส่วนกลาง ปีการศึกษา 2534 มีจำนวนผู้บริหาร 477 คน ครูหัวหน้างานที่เกี่ยวข้องในการบริการชุมชนจำนวน 629 คน โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดของโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F-test

ผลการศึกษาพบว่า

1. บทบาทที่เป็นจริงในการบริการชุมชนของโรงเรียนของผู้บริหารและครูอยู่ในระดับปานกลาง
2. บทบาทที่คาดหวังสูงกว่าบทบาทที่เป็นจริงตามทัศนะของผู้บริหารและครู
3. บทบาทที่เป็นจริงในการบริการชุมชนของโรงเรียนตามทัศนะของผู้บริหารสูงกว่าตามทัศนะของครู
4. บทบาทที่คาดหวังในการบริการชุมชนของโรงเรียนตามทัศนะของครูสูงกว่าตามทัศนะของผู้บริหาร
5. บทบาทที่เป็นจริงในการบริการชุมชนของโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ตามทัศนะของผู้บริหารและครูแตกต่างกัน
6. บทบาทที่คาดหวังในการบริการชุมชนของโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันตามทัศนะของผู้บริหารและครูมีความแตกต่างกัน
7. ปัญหาในการบริการชุมชนตามทัศนะของผู้บริหารและครู พบว่าปัญหาส่วนใหญ่ในระดับปานกลาง ปัญหาสูงสุดที่พบอันดับแรกคือขาดงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ในการบริการชุมชนของโรงเรียน

COMMUNITY SERVICES ROLES OF THE PUBLIC SECONDARY SCHOOLS
IN BANGKOK AS PERCEIVED BY ADMINISTRATORS AND TEACHERS

AN ABSTRACT

BY

PATTARAPORN SUKDISOONG

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Educational Administration
at Srinakharinwirot University

October 1993

The purposes of this study were to investigate and compare the actual and expected roles through the problem, on 6 areas of community service activities : Information Service, Health Service, Entertainment Service, Places and Materials Service, Academic Service and Career Service, of the public secondary school in Bangkok Metropolitan as perceived by administrators, and instructors of three different school sizes.

Four hundreds and seventy seven administrators and six hundreds and twenty nine instructors were drawn from the public secondary schools by stratified random sampling which school size as a stratum and used as the sample. Basic statistics : mean, standard deviation, t-test and ANOVA were used to accomplish the results.

The results of the study were as follow :

1. Administrators and instructors perceived the actual roles in community services of the public secondary school were moderate high.

2. Administrators and instructors perceived the expected roles more than the actual roles.

3. Administrators estimated the actual roles on community services of the public secondary school higher than instructors but it was opposite on the expected roles.

4. The actual and expected roles on community services of the public secondary school were effected by school size.

5. The moderate high level of most problems were shown by administrators and instructors, which the lack of budget and material were the highest order.